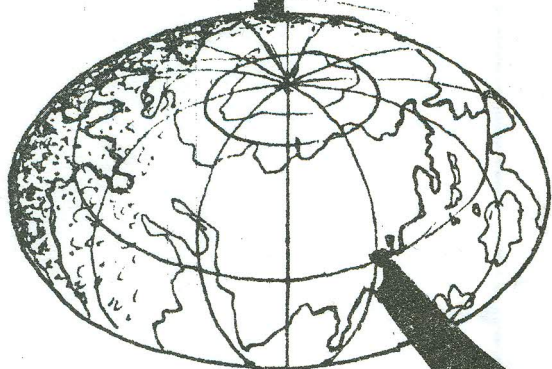

DIENHDAN

SỐ 5

'90

Nội dung

TIN TỨC trang 3

KINH TẾ - CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI

Tại sao Việt nam vẫn cõ đơn 5
Nguyên nhân thất bại của chế độ độc tài . . . 6
Bị chọc sườn 9
Chạy trốn khỏi ách bạo chúa 10
Hãng SONY và ông Akio Morita 10

DIỄN ĐÀN BẠN ĐỌC

Nguyên nhân và kiến nghị 12
Ra đi hay ở lại ? 15
Xung quanh việc nạn cờ bạc đang tăng . . . 16

VĂN HÓA - KHOA HỌC

Đĩa bay 18
Trang thơ 19
Chuyện danh nhân 20

CÙNG BẠN ĐỌC 22

Địa chỉ liên lạc :

Lê Thanh Nhân

Kolej Jednota čp. 307

Opletalova 38

PRAHA 1 110 00

Tel. 222 651

D
I
Ê
N

Đ
À
N

Năm '90

Số 05

ĐẠI DIỆN CỦA LIÊN XÔ TẠI NATO

Liên xô sẽ có đại diện ngoại giao thường trực tại khối NATO. Người đại diện này sẽ là đại sứ Liên xô tại Bỉ (thủ đô Bỉ - Brusel - là trụ sở của NATO). Thông báo này được tổng thư ký khối NATO, ông Manfred Wörner đưa ra ngày 18.7.1990.

99 ĐẢNG PHÁI CHÍNH TRỊ

Theo hãng tin Tiệp khắc ČTK hiện nay ở Tiệp khắc có 73 đảng phái chính trị đã được đăng ký và 26 tổ chức chính trị khác chưa được đăng ký. Ngoài ra còn có khoảng 500 phong trào, hội các loại, phần lớn mới thành lập trong năm nay.

NHẬT BẢN CHO TRUNG QUỐC VAY TIỀN

Ngày 16.7 đại diện của thủ tướng Nhật, ông Hisashi Owada đã tới Bắc kinh để nối lại cuộc bàn bạc với phía Trung quốc về việc Nhật cho Trung quốc vay 5,6 tỷ đô la. Phía Nhật biểu lộ sự quan tâm đến việc đầu tư tài chính cho 17 đề án trong các lĩnh vực giao thông, năng lượng, thông tin v.v... Chương trình được thông qua từ năm 1988 bị gián đoạn sau vụ thảm sát tại quảng trường Thiên an môn năm ngoái.

KHỞ ME ĐỎ VẤN TIẾP TỤC GIẾT CHÓC

Trong vòng tháng 7 Khởi me đỏ đã tổ chức tấn công hai đoàn tàu ở sâu trong lãnh thổ Campuchia, giết chết lính, viên chức nhà nước và cả một số hành khách. Ngày 15.7 Khởi me đỏ làm nổ tung đoàn tàu chở khách ở tỉnh Kompong Chnang, khoảng 80 km về phía tây bắc Phnompenh. Khoảng 200 lính Khởi me đỏ bắn chết tất cả những người mang đồng phục quân đội, nhân viên đường sắt, cảnh sát. Theo nhân chứng bọn chúng còn bắn chết cả những hành khách tỏ thái độ chần chừ không muốn nộp tiền mặt và tất cả những gì quý giá mang theo người.

Bộ trưởng quốc phòng Campuchia Tea Banh thông báo trong cuộc thăm sát này có 53 người bị giết, khoảng 100 người bị thương. Hãng tin Reuter coi vụ này là một trong những tội ác lớn nhất trong 11 năm nội chiến ở Campuchia.

THIỆU XÁC ƯỚP CỦA ĐIMITROV

Một ủy ban đặc biệt của quốc hội đã ra quyết định đốt xác ướp của nhà chính trị Bungary Dimitrov. Hơn 40 năm qua xác ông được đặt trong lăng tại trung tâm Sofia. Bình đựng tro thi hài Dimitrov được chôn tại nghĩa trang cạnh mộ mẹ ông ngày 25.7. Dimitrov cùng với Lenin, Stalın và Chủ tịch Hồ Chí Minh là 4 người được ướp xác. Xác Stalin đã bị đốt khi Khrushchov lên làm tổng bí thư ĐCSLX. Xác của Mao Trạch Đông lúc đầu cũng định ướp nhưng không thành công.

KẾT QUẢ BẦU CỬ Ở MÔNG CỔ

Theo kết quả tạm thời của ủy ban bầu cử trong cuộc bầu cử vừa qua Đảng nhân dân cách mạng Mông cổ (đảng cầm quyền) giành được thắng lợi tuyệt đối với 343 ghế trong quốc hội. Đảng dân chủ Mông cổ giành được 23 ghế, Đảng dân chủ xã hội 4 ghế, Đảng lao động độc lập 1 ghế. 4 ghế thuộc về tay đại diện của thanh niên và 20 ghế sẽ được chia cho những người không đảng phái.

BALTIC - YELTSIN

Ngày 28.7 tổng thống Nga Boris Yeltsin gặp gỡ các vị chủ tịch quốc hội ba nước vùng biển Baltic. Yeltsin thông nhất với ba vị chủ tịch sẽ khai mạc tức khắc cuộc hội đàm để đưa đến việc ký kết các hiệp ước về quan hệ giữa Nga và các nước Baltic. Các hiệp ước này sẽ bao trùm tất cả các lĩnh vực quan trọng. Theo tuyên bố chung đưa ra sau buổi gặp gỡ các hiệp ước nói trên sẽ được chuẩn bị trong vòng từ 6 đến 8 tuần. Theo nguồn tin không chính thức trong các văn kiện đó sẽ có cả sự công nhận độc lập các nước vùng Baltic từ phía Cộng hòa liên bang Nga.

UKRAJINA RA KHỎI LIÊN BANG XÔ VIỆT ?

Ngày 15.7 Quốc hội Ukrajina thông qua văn kiện về chủ quyền quốc gia của Ukrajina với sự nhất trí của tuyệt đại đa số đại biểu. Văn kiện này đặt luật pháp của Ukrajina cao hơn luật pháp Liên xô, các công dân Ukrajina có quyền phục vụ trong quân đội chỉ trên lãnh thổ của nước cộng hòa, và nói đến khả năng thành lập hệ thống tiền tệ riêng cho Ukrajina. Văn kiện nhấn mạnh những người sống trên lãnh thổ Ukrajina trước hết là công dân Ukrajina.

ĐÔNG ÂU TRƯỚC CÓN SỐC DẦU MỎ

Liên xô vừa ra quyết định kể từ ngày 1.1.1991 tất cả các nước sẽ phải trả tiền dầu mỏ do Liên xô cung cấp bằng đô-la. Theo chuyên gia của Viện nghiên cứu quan hệ kinh tế Đông - Tây đặt tại Viên bằng quyết định này Liên xô sẽ nhận được ít nhất 12 tỷ đô-la hàng năm. Đồng thời chính phủ Liên xô quyết định giảm xuất khẩu 7 triệu tấn dầu mỏ sang các nước Đông Âu. Đầu năm nay Hungary đã phải nhập 210 000 tấn dầu mỏ từ Irac bằng ngoại tệ mạnh để thay thế cho dầu mỏ của Liên xô.

MỸ HỘI ĐÀM VỚI VIỆT NAM

Ngày 18.7 ngoại trưởng Mỹ James Baker tuyên bố tại Paris là chính phủ Mỹ sẽ không tiếp tục ủng hộ đại diện của Campuchia dân chủ tại Liên hợp quốc và bắt đầu cuộc hội đàm mới trực tiếp với Việt nam về vấn đề Campuchia. Ông J. Baker giải thích sự thay đổi thái độ này của Mỹ một phần là do Việt nam rút quân từ Campuchia về nước.

BUNGARY CÓ TỔNG THÔNG MỚI

Người đứng đầu phe đối lập Željko Želez vừa được bầu làm tổng thống Bungary ngày 1.8.1990. Ông nhận được sự tín nhiệm của 284 trong số 389 nghị sĩ có mặt tại quốc hội. Việc bầu nhân vật đối lập này làm tổng thống kết thúc thời kỳ khủng hoảng chính trị kéo dài sau khi tổng thống cũ Petr Mladenov (người của Đảng xã hội - Đảng cộng sản cũ) dưới sức ép của công luận phải từ chức. Trong năm vòng bầu cử trước đó không ai trong số ba ứng cử viên giành được 2/3 số phiếu cần thiết. Những người quan sát cho rằng việc bầu Želez là một thỏa hiệp quan trọng giữa hai lực lượng chính trị chính: Đảng xã hội Bungary (Đảng cộng sản cũ) hiện đang cầm quyền và Liên minh các lực lượng dân chủ.

CUBA - NGAY CÁ KHI CHỈ CÒN LẠI MỘT MÌNH

Ngày 26.7 tại cuộc mít tinh kỷ niệm lần thứ 37 ngày tấn công trại lính Moncada Fidel Castro tuyên bố Cuba đang ở trong hoàn cảnh cực kỳ phức tạp và đất nước trong thời gian tới sẽ gặp nhiều khó khăn. Castro nhấn mạnh Cuba quyết tâm tiếp tục tiến bước dù rằng đôn độc trên con đường xây dựng CNXH. "Ngay cả trong trường hợp Liên xô tan rã và biến mất chúng ta vẫn tiếp tục trên con đường tới CNXH" Theo Castro CNXH đối với Cuba không phải là giai đoạn quá độ mà là cái đích duy nhất và mang tính quy luật của quá trình phát triển xã hội.

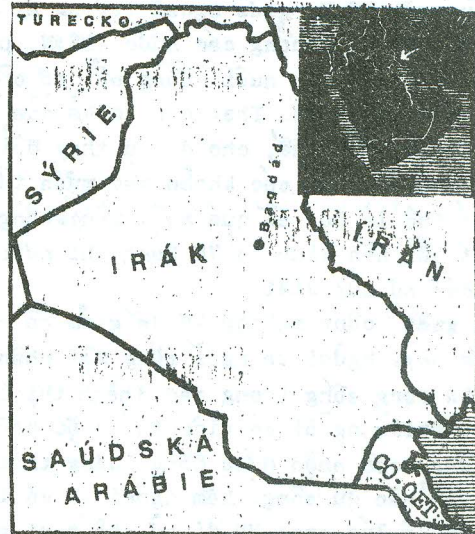
Cách đây không lâu một nhân vật trong phe đối lập Cuba nói với các nhà báo chỉ cần hai tháng không có viện trợ của Liên xô là "vấn đề Cuba" sẽ được "giải quyết". Liên xô mua đường của Cuba với giá đắt gấp hai lần và bán dầu mỏ cho Cuba với giá rẻ gấp năm lần so với giá thế giới. Cuba xuất khẩu lại một phần số dầu mỏ mua được để thu ngoại tệ mạnh. Đó là chưa kể đến 2 tỷ rúp viện trợ hàng năm của Liên xô.

LIÊN XÔ : ĐƯỢC CÓ THỂ VÀO KHÔI NATO

Trong buổi họp báo sau cuộc hội đàm với thủ tướng CHLB Đức Helmut Kohl Mikhail Gorbachov tuyên bố cùng với ngày thống nhất nước Đức quyền lực của bốn cường quốc (Mỹ, Liên xô, Anh, Pháp) trên lãnh thổ Đức chấm dứt. Nước Đức thống nhất có hoàn toàn quyền tự quyết và có thể tự do lựa chọn khối quân sự - chính trị. Trong trường hợp Đức chọn vào khối NATO cần phải giải quyết vấn đề sự có mặt của quân đội xô viết tại CHDC Đức. Gorbachov yêu cầu sau khi quân đội xô viết rút khỏi Đức trên lãnh thổ nước Đức thống nhất không được phép có mặt quân đội nước ngoài và không được bố trí vũ khí hạt nhân. Thủ tướng CHLB Đức Helmut Kohl trả lời các nhà báo rằng ông ta đồng ý với các yêu cầu này của phía Liên xô và tin tưởng rằng nước Đức thống nhất sẽ là thành viên khối NATO.

IRAK XÂM LƯỢC CÔ-OÉT

Từ mở sáng ngày 2.8 Irak đem quân tấn công nước láng giềng Cô-oét. Đối với Irak, một nước có quân đội lớn gấp 50 lần Cô-oét, cuộc tấn công này không phải là vấn đề lớn. Toàn bộ cuộc chiến chỉ kéo dài có 8 tiếng. Chiều tối cùng ngày quân đội Irak đã làm chủ toàn bộ lãnh thổ Cô-oét. Quân đội Cô-oét ra sức kháng cự nhưng với 20 300 lính họ không thể cản bước được quân xâm lược. Irak viện cớ "chính phủ lâm thời" lật đổ chính quyền ở Cô-oét và đề nghị sự giúp đỡ quân sự của Irak. Tổng thống Irak Saddam Husajn tuyên bố sẽ rút quân từ ngày chủ nhật 5.8. Tuy nhiên không ai biết được cuộc rút quân sẽ kéo dài trong bao lâu. Một tuần, một tháng hay một năm? Dù thế nào đi nữa đó là cuộc xâm lược bản thủ, một sự vi phạm thô bạo đến chủ quyền một nước độc lập. Cuộc xâm lược này gặp phải sự phản đối dữ dội trên toàn thế giới. Tổng thống Mỹ tuyên bố nếu Irak động đến những người Mỹ đang có mặt ở Cô-oét hoặc tấn công nước nữa chính phủ Mỹ sẽ không loại trừ khả năng dùng sức mạnh quân sự. Chính phủ Mỹ, Anh, Cộng đồng châu Âu đã ra quyết định bao vây kinh tế Irak. Chính phủ Liên xô, Trung quốc và một loạt nước khác cũng như Hội đồng bảo an Liên hợp quốc cực lực lên án cuộc xâm lược này.

CÔ-OÉT	IRAK
Dân số : 2 100 000	Dân số : 14 900 000
Diện tích : 17 818 km ²	Diện tích : 434 924 km ²
Quân đội : 20 300 lính, 275 xe tăng, 70 máy bay, 76 đại bác	Quân đội : 1 000 000 lính, 5500 xe tăng, 500 máy bay, 3000 đại bác

Tại sao VIỆT NAM vẫn còn đơn

(Theo The Economist 28.7.1990)

"Chúng ta đã chịu đựng 40 năm chiến tranh. Bây giờ chúng ta đang là một trong những nước nghèo nhất thế giới. Hơn các nước khác chúng ta cần hòa bình và tình hữu nghị. Nhưng sự thật là chúng ta đang bị bao vây về vấn đề Campuchia chỉ là cái cớ được kẻ thù sử dụng để cô lập chúng ta". Diễn giả là ông Trần Quang, một quân chức chịu trách nhiệm về "công việc văn hóa và tư tưởng" của UB TƯ ĐCS VN. Những lời của ông ta khai quật các quan điểm của nhiều người trong chính quyền VN: sự cam chịu đối với nội gián khố triền miên, sự nghi ngờ sâu sắc đối với người ngoại quốc và sự thiện cận hung tợn gần như khát máu.

Quyết định của Mỹ được tuyên bố ngày 18.7.1990 /chấm dứt ủng hộ chính phủ liên hợp Campuchia dân chủ tại Liên hợp quốc, mở những cuộc đàm phán với VN về Campuchia/ để làm xôn xao một số vọng ở Hà Nội. Có lẽ cuộc chiến tranh với kẻ thù hung mạnh nhất của những người CS VN, cuộc chiến tranh được tiếp nối bằng các phương tiện kinh tế và ngoại giao từ năm 1975, cuối cùng đã kết thúc chằng ?

Thực tế đã sớm xua tan số vọng. Sự thay đổi của Mỹ lẽ có giới hạn và có thể còn tiếp tục bị giới hạn trong suốt thời gian những cuộc họp, bắt đầu ngày 27.7, giữa ngoại trưởng Mỹ James Baker với ngoại trưởng các nước ASEAN, phần lớn những người này còn nuôi dưỡng nỗi sợ cũ về chủ nghĩa quen phiệt VN. Theo quan điểm của VN thì việc còn tồn tại hơn thế, cho dù sự thay đổi của Mỹ có thực sự đến đến các khoản vay mượn từ phương Tây, có thể là họ sẽ quá muộn màng không thể nèo cứu vớt nổi nền kinh tế VN đang phi nước đại hướng đến sự hủy diệt.

Sản xuất công nghiệp VN đã giảm rõ rệt nửa đầu năm nay. Người ta nghĩ rằng một phần năm số người VN đang sống trong các thành thị là thất nghiệp. Nhiều người có việc thì hoặc không được trả lương hoặc nhận được đồng lương thêm hai không thể nèo đủ sống. Năm ngoái VN có thành công lớn là lùa gạo: VN đi từ chỗ suy t kiệt đói vào năm 1988 đến chỗ trở thành nước xuất khẩu gạo lớn thứ ba trên thế giới vào năm 1989. Năm nay sản xuất giảm và VN không thể hoàn thành nhiều hợp đồng xuất khẩu của nó. Người ta nghĩ rằng nó chỉ có đủ hàng hóa trao đổi với nước ngoài để trang trải cho 2 ngày nhập khẩu. Chính phủ đã bỏ rơi chính sách đúng đắn của nó dùng chợ đen để định giá hối đoái chính thức: các ngân hàng bây giờ mua dolar với giá 5000 đồng một dolar, tự nhân trả trên 6000 đồng.

Phần nhiều của điều này là hậu quả của việc Liên xô rút lui khỏi Đông nam Á. Ông Adrej Levin, cố vấn ở ĐCS Liên xô tại Hà Nội nói: "Liên xô và VN như 2 anh em, một ông anh và một cậu em nhỏ - đó là một quan niệm của quá khứ. Bây giờ chúng tôi đang ở trong một thời đại mới của sự hợp tác dựa trên lợi ích của cả hai bên".

Trong thực tế, điều này có nghĩa là sẽ không có viện trợ cho VN sau tháng 12 này, khi mà kế hoạch 5 năm hiện hành kết thúc. VN rất có lợi dưới kế hoạch này, ban kế hoạch đã cho nó khoảng 1 tỷ rúp mỗi năm. Giờ đây VN sẽ bị người ta đòi trả các khoản nợ cho nước Nga tổng cộng là 9 tỷ rúp /khoảng 15 tỷ dollar theo tỷ giá chính thức hiện rất vô nghĩa/. Khó khăn nhất trong tất cả mọi việc là từ đầu năm 1991 tất cả mọi việc buôn bán giữa VN và Nga sẽ được tính bằng dollar và được dựa theo giá cả trên thị trường quốc tế. Năm ngoái VN đã mua tất cả nhiên liệu, bông và 3/4 số thép và phân hóa học từ Liên xô với giá bao cấp nặng.

Sự giảm sút sản xuất lúa gạo năm nay xuất phát từ giá phân hóa học cao hơn trước đây: tàu chở phân hóa học Liên xô đã rất chậm trễ Chủ tịch Đỗ Mười lẽ ra đã bay đến Matxcova cuối tháng trước để lại xin 1,5 triệu tấn phân hóa học mà VN còn cần cho năm nay. Chuyến viếng thăm của ông bị hoãn lại cho đến sau đại hội ĐCS Liên xô. Người ta còn phải chờ thuận một ngày mới.

Những cuộc nói chuyện /giữa VN và LX/, nếu có, sẽ khó có thể là chân thành. Những người thống trị ở VN không tin tất cả những lời khuyên của người nước ngoài. Họ nhìn nhận những sự biến đổi ở LX với một nỗi kinh hoàng không giấu nổi. Càng ngày họ càng sợ rằng việc nghe theo những lời khuyên kinh tế của Nga trong những năm 80 sẽ tỏ ra là một trong hai sai lầm lớn nhất mà có thể đến đến sự mất quyền lực của Đảng. /Sai lầm thứ hai, theo ý kiến chung là sự thất bại không chuẩn bị được người nối ngôi cho chính phủ gồm các ông già/. Một cựu sĩ quan quân đội đã nói: "Chúng tôi đã phớt lờ những lời khuyên quen sự của TQ trong cuộc chiến tranh với Mỹ và để chiến thắng. Chúng tôi đã làm theo lời khuyên của Nga xây dựng một nền công nghiệp nặng và bạn hãy xem nó đưa chúng tôi tới đâu".

Phần lớn người Việt không cần biết liệu lời khuyên của phương Tây có tốt hơn chút nào hay không; họ chỉ muốn có tiền mặt. Họ sẽ kiếm được tiền mặt chằng? Chiếc chìa khóa là những mối

quan hệ với Mỹ phải được lập lại. Điều này sẽ đón đường cho các khoản vay mượn từ Ngân hàng thế giới và quan trọng hơn thế, nó sẽ mở đường cho việc đầu tư của các công ty Nhật Bản, các công ty này cho đến nay vẫn tôn trọng lệnh cấm vận của Mỹ về buôn bán với VN. Sự thay đổi của Mỹ đang làm cho mục tiêu này trở nên có thể nhìn thấy được ở một khoảng cách những đó là một khoảng cách rất xa.

Vấn đề là Campuchia, nơi chính phủ do VN ủng hộ đang bị lung lay. Người Mỹ nói rằng việc bình thường hóa quan hệ với VN phụ thuộc vào một giải pháp rộng lớn về Campuchia. Quan điểm của Mỹ là chiếc ghế của Campuchia ở Liên hợp quốc sẽ không bị liên minh kháng chiến - mà thực chất phần mạnh nhất là bọn Khmer đỏ - chiếm giữ nữa. Nhưng như các nước châu Á khác đã nhanh chóng chỉ ra, điều đó chỉ làm khó thêm một giải pháp như thế. Hành động của Mỹ làm TQ mất mặt. TQ xác định sẽ lấy lại thế diện bằng cách tăng cường ủng hộ Khmer đỏ.

Mỹ và VN tuyên bố rằng họ đều muốn cùng một kết quả ở Campuchia: Không có sự trở lại của Khmer đỏ và TQ không có vai trò gì. Một nhà ngoại giao ở Hà Nội miêu tả cuộc nói chuyện giữa VN và

TQ về vấn đề Campuchia vào tháng 6 vừa qua như là "cuộc đối thoại giữa những người điếc"....

VN sẽ hoàn thành vai trò của Liên hợp quốc trong việc dàn xếp ngừng bắn và bầu cử tự do. Nhưng VN sẽ chống lại bằng mọi cách sự thay thế chính quyền Phnompenh bằng một chính quyền của Liên hợp quốc. Mỹ sẽ khẳng khái đòi để cho LHQ có một vai trò như thế trong việc chuẩn bị bầu cử. Sẽ còn có thêm những cuộc nói chuyện về vấn đề Campuchia. Ngày tháng sẽ qua đi và sự suy giảm kinh tế của VN sẽ tiếp diễn.

Như một quan chức cao cấp của Đảng ở Hà Nội kể lại: "Chỉ có người VN mới có thể giải quyết các vấn đề của VN", hầu như ai cũng thấy đó như một hung thủ mở nhét muốn trở lại với sự tin cậy của việc điều hành xã hội và kinh tế như thế trong điều kiện bị bao vây. Những người trong Đảng nhấn mạnh rằng trong thời buổi khó khăn trước mắt thì sự cứu tinh là sự nhất quán trong Đảng chứ không phải chủ nghĩa đề nguyên, đề Đảng. Người nào không có, cũng nói nuôi tiếc quá khứ như họ thì đang được nhắc nhở rằng Quân đội Nhân dân VN là do Đảng kiểm soát, chứ không phải nhà nước. Người ta cũng không khuyến khích tình trên các quang trường đầu nhè.

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

NGUYÊN NHÂN THẤT BẠI CỦA CHẾ ĐỘ ĐỘC TÀI

TRẦN VĂN KHA

(Chính luận, ngày 22/9/1965)

Giới thiệu:

Bài này đã được đăng cách đây 25 năm nhưng nhiều điều trong đó vẫn còn bổ ích với chúng ta. Tác giả bài này là ông Trần Văn Kha, một người theo tinh thần "bất bạo động" của L.Tolstoi và Mahatma Gandhi. Ông đã từng bị kỷ luật dưới thời Thiệu vì dám chống lại cái xấu của chế độ đó.

Chúng tôi muốn đưa bài này lên với mục đích như một tài liệu tham khảo, để chúng ta có thể nhìn nhận, phân biệt được bản chất của mỗi chế độ độc tài. Ngoài ra, chúng tôi không có ý định bàn luận về những chính kiến, quan điểm của tác giả.

Các chính phủ độc tài thường vẫn có quan niệm là dân hiền thì dễ trị, nên bằng những đạo luật, và những lời lẽ xảo quyết đăng trên các báo tay sai, hoặc như nhục, họ đã cố gắng làm cho dân chỉ biết phục tùng. Có nhiều người cũng đồng ý với phê độc tài, mà cho rằng dân càng sợ sệt bao nhiêu thì càng dễ trị bấy nhiêu, và việc ấy giúp cho chính phủ tránh tay về nội bộ để tiện bề đối ngoại. Người dân dễ trị sẽ giống như bộ phận chạy đều hỏa trong máy, đó là "bộ máy chính phủ". Họ lấy tỷ dụ các nước Âu Châu trong lúc có chiến tranh để biện hộ. Quốc hội gần như trao toàn quyền cho hành pháp, và những quyền tự do dân chủ đã bị hạn chế. Không những báo chí bị kiểm duyệt, mà thư từ của tù nhân cũng bị kiểm duyệt.

Độc tài cũng có lúc cần thiết, như độc tài của các nước dân chủ Âu châu trong thời chiến, nhưng ta cần phân biệt độc tài cho lợi ích quốc gia, với độc tài đăng trí để củng cố quyền hành. Cũng độc tài nhưng hai chế độ ấy khác hẳn nhau.

Trong lúc có chiến tranh Quốc Hội trao toàn quyền quyết định cho hành pháp nhưng vẫn theo dõi việc làm của hành pháp. Những đạo luật do hành pháp ban bố đều nhằm vào mục đích yểm trợ cho chiến thắng. Tuy rằng tự do bị hạn chế, nhưng người dân vẫn được pháp luật bảo vệ. Nếu phạm tội thì phải đem ra tòa xét xử, chứ không thể đem thủ tiêu vì tình trạng khẩn trương.

Độc tài đáng trí, là khi người cầm quyền lợi dụng quyền hành mà Quốc Dân giao cho, không phải để phục vụ Quốc gia mà là cho cá nhân và đảng mình. Dùng quyền của Quốc gia để phục vụ cá nhân và đảng mình là sai lầm ngay từ nguyên tắc, và là nguyên nhân của những sai lầm về sau này. Khi có một người chống đối, thì không thể đem ra tòa xét xử, bởi vì anh ta có lý, vậy thì gián đi hơn là đem anh ta ra thủ tiêu, khi quyền hành đã nắm chặt trong tay.

Vị độc tài đáng trí sai lầm từ căn bản, nên bất cứ là độc tài cộng sản, hay độc tài cá nhân tại những quốc gia mới được độc lập, cũng đều phải thất bại, vì rằng trong nhất thời nhà độc tài có cảm tưởng rằng khi dân đã sợ sệt không dám chống đối vì khủng bố, thì họ nắm vững quyền hành. Nếu chỉ nhìn thấy cái lợi nhỏ nhen trước mắt và nhất thời ấy, mà quên mất phần tai hại xấu xa, thì thật là nhầm to.

1) Người dân sợ sệt sẽ mất hết nhân cách, trở nên hèn, chỉ biết cơ gặt đầu vâng lệnh, dù phải hay trái. Anh hưởng tai hại đó có thể dễ dàng nhận thấy nếu quý vị nhớ lại tinh thần đa số dân Việt thời Pháp thuộc. Thời Ngô Đình Diệm, sau khi cho ra báo Xuân với hình bìa vẽ sáu con chuột, đục khoét quả dưa đỏ, nhà văn Hiếu Chân đã phải chạy bán sống bán chết, trốn sang Nam Vang mới không bị mất vụ của nhà Ngô tóm cổ. Ở chế độ dân chủ, thì chính phủ khó có thể đưa ra Tòa để bỏ tù Hiếu Chân, nhưng ở chế độ độc tài nhà Ngô, nếu Hiếu Chân bị bắt, không ai có thể đoán biết được cái gì có thể xảy ra cho Hiếu Chân. Có thể là bị thủ tiêu, có thể là bị giam đười hăm tối, có thể là bị bịt mõm rồi đổ nước xà bông vào mũi. Sau chín năm sống trong bầu không khí khủng bố, người ta vẫn còn thì thảm mỗi khi nói về nhà Ngô, khi nhà Ngô mới bị lật đổ.

2) Khi đã vì sợ chính phủ mà lầm, thì trong lúc nguy hiểm, vì đã có sẵn tính sợ sệt được chính phủ đào tạo cho, người dân sẽ không có ý chí quật cường. Họ sẽ nghĩ, chính phủ này hay chính phủ kia cai trị, thì mình cũng vẫn là người dân bị trị, như vậy thì đại gì mà tranh đấu với hy sinh. Đó là ý nghĩ dòn hèn của những người chưa đánh đã tính chuyện đầu hàng. Đó là ý nghĩ của những người lính Việt nam trong quân đội Pháp khi Nhật đảo chính Pháp.

3) Khi ban hành chế độ độc tài, nhà cầm quyền tưởng rằng người dân sợ sệt sẽ không dám phê bình những sai lầm của chính phủ, thì chính phủ sẽ được tiếng hay, vì khi đã không ai dám phê bình chỉ trích, thì chỉ còn lại những tờ báo ca tụng, nịnh hót để được sống yên thân. Quan niệm như vậy là

lầm, vì người dân tuy không biết lầm chính trị, nhưng trước sau gì thì họ cũng phân biệt được hay với dở.

Dùng áp lực để bắt người khác nói hay cho mình chữa hẳn mình đã hay, và chữa hẳn người nói hay cho mình đã tin là mình hay, và trung thành với mình khi nguy biến.

Xin mời quý vị nghe một câu chuyện vui có thật về Mussolini. Nhà lãnh đạo độc tài này có khi tránh hình lẫn vào dân chúng để dò xét dư luận của họ về mình. Một lần đi xem chớp bóng, khi thấy hình mình xuất hiện trên màn ảnh, thì tất cả mọi người đều đứng lên để chào, riêng Mussolini thì vẫn ngồi yên. Thấy thế người bên cạnh mới đập vào vai anh mà bảo, "mất mát gì đâu; mà không đứng lên chào cho nó yên thân, tôi, tôi có ưa hẳn đâu".

Nhưng dù có độc tài đến cỡ nào đi nữa, thì không phải tất cả mọi người đều sợ sệt, mà trái lại, thời nào cũng có những vị anh hùng đứng ra bênh vực cho lẽ phải, không sợ tù đầy chém giết. Tại Việt nam ta ở miền Bắc, tại Hungari, Tiệp khắc, Ba lan, v.v dân chúng đã đứng lên chống lại chính thể độc tài cộng sản. Ở miền Nam Việt nam, ông Ngô Đình Diệm đã bị ám sát hụt ở Ban Mê Thuột, đảo chính hụt năm 1960, bị hai phi công Quốc và Cử ném bom dinh Độc lập, để rồi cuối cùng bị lật đổ năm 1963 và bị giết chết.

Tại Pháp một việc làm đã làm sôi nổi dư luận thế giới là việc Affraire Dreyfus. Dreyfus, một sĩ quan Pháp gốc Do thái đã bị kết tội làm gián điệp. Biết Dreyfus bị oan, những tòa án vì bị áp lực của các giới cao cấp trong chính phủ vẫn kết án Dreyfus. Nhà văn Emile Zola sau khi thu thập những bằng chứng về sự sai lầm của Tòa án đã can đảm đứng lên bênh vực lẽ phải, và vì thế bị Tòa án, cán cân của công lý bỏ tù một năm với 3000 quan tiền phạt. Một thời gian sau, khi rõ trắng đen, Emile Zola đã được rất nhiều người mến phục.

Thế giới đã trải qua những thời đại phong kiến, độc tài, để tiến tới một xã hội văn minh hiện tại, không phải là do ngẫu nhiên, nhưng mà là kết quả của bao đấu tranh gay go và anh dũng của nhân dân toàn thế giới. Như vậy ta có thể tin chắc rằng những chế độ độc tài chẳng sớm thì muộn cũng phải sụp đổ.

Độc đến đây có người sẽ hỏi: "nếu độc tài đi ngược lại quyền lợi của nhân dân thế nào cũng sụp đổ, thì tại sao người ta vẫn thích độc tài".

Độc tài đáp ứng đúng những nguyên vọng thâm kín của con người. Còn có gì thú hơn là lầm chúa tể một nước, quyền sinh quyền sát trong tay, muốn làm gì thì làm mà không sợ bị ai chê. Khi đến trước mặt mình người ta khúm núm, thưa Cù con. Khi đến chầu Mẹ mình, người ta không dám quay lưng đi trở ra, mà phải đi lùi lầm vó cá đôn sú. Lời khen đâu chỉ là nịnh, lúc nào cũng để nghe hơn là lời phản đối. Ưa nịnh, và thích có nhiều quyền là thói xấu chung của con người, nên để để phòng thói xấu ấy tái sinh, các nhà cách mạng sau khi lật đổ chế độ độc tài, phong kiến, quan liêu, đã phân ra làm ba

ngành, Hành pháp, Tư pháp, Lập pháp, để không một người nào nắm được toàn quyền hành động.

Mặc dầu độc tài rất có hại, nhưng cũng có người phản đối rằng, không thể để dân tự do muốn làm gì thì làm, ví như vậy xã hội sẽ mất hết trật tự. Quan niệm như vậy là hiểu nhầm tự do với vô tổ chức. Tự do không phải muốn làm gì thì làm, cho nên ở một chính thể có ban bố tự do dân chủ cũng vẫn có luật lệ, nhưng các luật lệ này chỉ có một mục đích là bảo vệ tự do an ninh chung của xã hội.

Luật lệ của một chính thể tự do khác với luật lệ của chính thể độc tài: "Được sống dưới chế độ tự do, là khi nào ta cảm thấy không bị ràng buộc, để thờ." còn sống dưới chế độ độc tài là khi ta cảm giác như bị ngộp thở, lúc nào cũng sợ sệt, nhưng không dám hé mồm phê bình những sai lầm nhiều khi quá lộ liễu của chính phủ.

Tuy vậy luật lệ của chính phủ tự do không phải là không nghiêm khắc. Xin mời quý vị suy nghĩ về lời nói của Thánh Gandhi để phân biệt thế nào là độc tài cho lợi ích chung, với độc tài cho cá nhân.

"Các bạn hoàn toàn có quyền loại trừ tôi, xử tử tôi, hay là trừng phạt tôi, và bằng đường lối nào, mà các bạn lựa chọn. Những khi mà các bạn còn tín nhiệm tôi trong chức vụ lãnh đạo, các bạn phải chấp nhận điều kiện của tôi, các bạn phải chấp nhận sự độc tài, và kỷ luật của quân luật. Khi tình trạng chiến tranh đã được công bố thì phải áp dụng quân luật, và trong cuộc tranh đấu "bất bạo động" của chúng ta cũng phải áp dụng độc tài và quân luật".

Ở chính thể độc tài thì không thế, khi người dân đã trót nhầm vì những hứa hẹn tốt đẹp mà bầu một người lên, thì người ấy khi có quyền trong tay rồi, sẽ củng cố địa vị, thay đổi hiến pháp, để có thể tại chức mãi mãi, người cầm quyền sẽ lập ra đảng của mình để dùng hậu thuẫn đó đàn áp tiêu diệt các đảng phái khác. Cũng bỏ phiếu, cũng bầu tự do, nhưng tự do chỉ trong tượng trưng bề ngoài.

Để củng cố địa vị bao giờ cũng có hai cách:

a) Tận tụy làm việc vì dân vì nước, không bao giờ nghĩ đến tư lợi cá nhân, cũng như không bao giờ tìm cách củng cố địa vị. Đây là đường lối làm việc của những nhà lãnh đạo sáng suốt.

b) Dùng uy quyền. Đây là đường lối làm việc của những người thiếu tài đức.

Muốn dân can đảm hy sinh cho chính nghĩa quốc gia, vũ khí cần thiết nhất là tinh thần. Muốn Quân và Dân có tinh thần chịu đựng, không sợ gian khổ, không sợ chết, nhà cầm quyền không nên dùng khủng bố để uy hiếp dân. Đào tạo tinh thần không sợ chết, vì người dân vì không sợ chết nên dám can đảm chống lại những sai lầm của chính quyền. Vì vậy những người cầm quyền không trong sạch, muốn củng cố địa vị cho cá nhân mình, không bao giờ dám xây dựng tinh thần bất khuất cho dân. Đó là một tội lớn đối với dân tộc.

Tinh thần bất khuất cũng phải chăm nom vun xới thì nó mới phát triển, nếu không nó cũng bị tàn lụi như một cái cây không được chăm sóc. Thời Pháp thuộc, người Pháp tìm cách giáo dục để dân bản xứ chỉ nghĩ đến việc học rồi ra làm quan cho Pháp, lấy vợ đẹp, mà quên đi dân tộc mình đang bị Pháp đối xử như nô lệ. Họ không muốn chúng ta học sử Việt, mà lại dạy rằng "tổ tiên chúng ta là người Gaulois". Đến thờ Vua Lê Lợi ở sát ngay hồ Hoàn Kiếm mà ít ai hay biết.

Bài Hịch Tử Đổng Sĩ của Đức Trần Hưng Đạo nung nấu ý chí bất khuất của Dân tộc đã có tác dụng đánh bại đoàn quân Mông cổ bách chiến bách thắng. Khi nhà vua muốn thủ lĩnh Đức Trần Hưng Đạo, đưa ý kiến đầu hàng thì đã được trả lời: Đầu tôi chưa rơi xin bệ hạ đừng lo. Tinh thần quyết chiến ấy cũng được thể hiện trong Hội nghị Diên Hồng, khi các cụ già đồng lòng hô "Quyết chiến".

Thời Nho học thịnh hành, các nhà Nho đã nêu cao khí tiết, lấy nhân nghĩa lễ trí tín, làm phương châm xử thế.

Những tỷ dụ trên để chúng ta thấy tinh thần bất khuất cần phải được bảo vệ và duy trì. Chúng đời hợp pháp, tự do báo chí là những phương tiện để đào tạo tinh thần bất khuất, đó là việc nên làm và cần phải làm, đó cũng là nhiệm vụ của nhà cầm quyền. Đi ngược lại nhiệm vụ thiêng liêng trên, dùng uy quyền để làm dân trở nên hèn nhát không những không có lợi cho nhà cầm quyền, mà còn có hại cho quốc gia.

Thứ nhất, nếu dân vẫn còn giữ ở đức tinh thần bất khuất của dân tộc, thì nhà cầm quyền sẽ bị lật đổ.

Thứ hai, nếu dân trở nên hèn nhát, khi bị giặc ngoại xâm, tinh thần hy sinh bảo vệ quốc gia không có, chúng ta chắc chắn sẽ thua trận, và người cầm quyền sẽ không còn quyền để mà củng cố.

Pháp đã tìm cách làm hèn chúng ta, để chúng ta không có tinh thần quật khởi chống lại sự đô hộ của họ. Người Việt nam không nên đi theo gót của ngoại xâm để làm hèn dân tộc.

Giá trị của Tinh thần cũng được Napoleon công nhận: "Tinh thần có giá trị gấp ba lần vật chất".

Ước mong rằng nhà cầm quyền không làm dân đau khổ hơn nữa, vì địa vị của mình. Làm việc thối nhân tâm, thì người hợp tác với mình sẽ phản lại mình. Bởi vì chính mình, đã nêu gương phản bội trước. Hy sinh có lý tưởng thì có, những hy sinh cho một cá nhân say quyền, có hay không, chúng ta chỉ cần xét lại lịch sử Việt nam trong mấy năm vừa qua là thấy ngay câu trả lời. Đoàn Thanh Niên Cộng Hòa do ông Nhu đã khổ công xây dựng đã án binh bất động khi chính phủ Ngô Đình Diệm bị lật đổ.

BỊ CHỌC SƯỜN

(Theo Time 23-7-90)

Gorbachov đánh bại đối phương ở cánh hữu; nhưng ở cánh tả việc B. Yeltsin ra khỏi ĐCS để dọa thành lập một trung tâm quyền lực riêng rẽ.

Boris Yeltsin có giác rất nhạy về thời gian. Đúng lúc M. Gorbachov chiến thắng vang dội đối thủ - người đại diện cho phái bảo thủ - ông Ligachov, thì ông ta bị Yeltsin ném cho sự thách thức còn lớn hơn. B. Yeltsin từ bỏ Đảng, đe dọa sẽ giật khỏi tay Gorbachov phong trào cải cách, biến Đảng CS thành một sự kiện phụ.

Suốt 5 năm trời Gorbachov nắm quyền, mỗi bước đi của ông đều bị hai người ở Bộ chính trị kiểm soát: Ligachov và Yeltsin. Ligachov là người cực bảo thủ, ông ta không sẵn lòng hy sinh lý tưởng cứng nhắc để đổi lấy cuộc phiếu lưu trong đời mới. Yeltsin, người đảng viên vô tổ chức được nhân dân hâm mộ, muốn đi xa hơn, nhanh hơn trong tiến độ cải tổ. Đôi khi hai người như hai cực của cánh hữu và cánh tả trên chân trời chính trị của Gorbachov. Nhưng thường thì họ là địch thủ của ông, họ ganh đua để bắt ông ra khỏi con đường mà ông đã chọn.

Tuần qua, khi mà Gorbachov đã vất vả đấu tranh để đưa ĐCS Liên xô ra khỏi đại hội lần thứ 28 nguyên vẹn và thống nhất, thì hai người kia trở thành hiện thân của một chiến thắng lầy lừng và một thất bại đột ngột của Gorbachov. Sau 10 ngày tấn công dữ dội Gorbachov đã hạ bệ được cánh hữu bằng uy tín cá nhân, chiến thắng đầy tính thuyết phục đến nỗi người ta gọi là "sự chống cự cuối cùng của Ligachov". Đúng lúc đó, từ cánh tả, Yeltsin bắt thỉnh linh tấn công. Vị chủ tịch quốc hội Nga (Tổng thống Nga) thông báo rằng ông ta ra khỏi ĐCS, ông ta mở ra con đường cho một sự tan vỡ nguy hiểm trong tiềm tàng nội bộ Đảng với 18 triệu đảng viên.

Nước đi của Yeltsin không phải là bất ngờ, nhưng nó vẫn gây ra sự giật gân. Với uy tín lớn trong dân chúng, ông có thể đẩy lên một lần sóng rồi bỏ Đảng CS. Quan trọng hơn thế, ông đã biến mình thành vị lãnh tụ hòa hợp với nguyện vọng của công chúng đòi tiến hành thay đổi nhanh chóng. Trên cương vị thủ lĩnh của Liên bang Nga, nước chiếm 76% diện tích Liên xô và có 147 triệu dân trên tổng số 289 triệu dân toàn Liên xô, ông Yeltsin nắm được một cơ sở quyền lực mạnh để có thể thử cuộc cải cách cấp tiến của ông.

Trong đại hội, phe bảo thủ định ép Đảng đi sang phải và cả lãnh đạo Đảng cũng đi với nó. Ông Gorbachov với cơ bắp rất khỏe, đã giữ được vị trí Tổng bí thư. Cánh hữu lại quay sang một vị trí khác, chức Phó tổng bí thư Gorbachov đã ủng hộ Vladimir Ivasko, ủy viên BCT, một nhân vật ôn hòa, người gốc Ukraina, và là người theo đường lối cải tổ của Gorbachov. Tuy không bác bỏ trực tiếp Ligachov, nhưng Gorbachov đã nhắc nhở các đại biểu rằng, việc các nhân vật chóp bu của Đảng "có quan điểm gần nhau" là rất quan trọng. Còn Ligachov thì tự giới thiệu mình như một ứng cử viên thực sự "Mác-xít Lenin-nít". Kết quả là Ivasko được 3109 phiếu, Ligachov 776 phiếu.

Gorbachov đã không có nhiều thời gian để ăn mừng chiến thắng. Khi đại hội bắt đầu thảo luận về các ứng cử viên cho UBTV mới, Yeltsin ra hiệu muốn phát biểu. Ông nói: "Tôi muốn ra khỏi ĐCS Liên xô. Xét đến trách nhiệm lớn lao của tôi đối với nhân dân Nga, tôi không thể chỉ thực hiện những chỉ thị của ĐCS. Trên cương vị người đại diện cao nhất ở nước cộng hòa, tôi phải phục tùng ý muốn của toàn thể nhân dân".

AI đó kêu lên: "nhục nhả! nhục nhả!", có những tiếng vỗ tay rải rác, Yeltsin quay gót ra cửa, không nhìn lại. Gorbachov ngồi điềm tĩnh trên diễn đàn với một nụ cười gượng gạo và trả lời: "Đó là kết thúc của một quá trình lô-gíc".

Thực tế, nó mới chỉ bắt đầu. Một giờ sau khi Yeltsin đi ra, V. Shostakovsky, thủ lĩnh của phái Dân chủ cấp tiến đã tuyên bố kế hoạch của nhóm ông ta thành lập một đảng độc lập. Ngay hôm sau, thị trưởng hai thành phố Moskva và Lenigrad là G. Popov và A. Sobchac cũng ra khỏi ĐCS... Nếu như không có cánh tả vững thì đảng được hồi sinh của Gorbachov cũng sẽ giống như con chim một cánh mà thôi...

Xem xét những lời phát biểu của Yeltsin tuần trước, người ta thấy, ông ta đã coi mình như là lãnh tụ của một đảng mới. Ông ta có vẻ thích đóng vai một trọng tài không đảng phái, người đã rút khỏi cuộc xung đột chính trị để rồi tập trung vào việc đẩy mạnh cải tổ. Cho dù quyết định của Yeltsin có thực sự thúc đẩy hàng ngàn đảng viên khác theo chủ nghĩa tự do trả lại thể đảng, có lẽ ông ta cũng sẽ chọn con đường không liên kết với bất cứ một phong trào chính trị nào khác.

Nếu nền dân chủ nghị viện thực sự được phát triển ở Liên xô, thì giải pháp quá độ tốt nhất có thể là: tạo thành một hệ thống "không đảng phái", những người cộng sản đi chung với các nhóm khác trong một liên minh dân tộc để đẩy mạnh cải tổ. Rõ ràng là Yeltsin đã nhanh chân hơn Gorbachov khi nắm bắt ý tưởng này, ông sử dụng nghị viện Nga như thể chúng tỏ ông thực sự tin rằng quyền lực đã chuyển từ đảng sang tay nhà nước. Với vị trí của nước Nga, ông Yeltsin không đảng phái này có thể dựng lên một trung tâm quyền lực kinh địch với Moskva. Nó có thể biến bộ máy đảng quốc gia - không nói đến chính phủ liên bang - thành một "thành phố Vatican Soviet" với quyền lực và ảnh hưởng bị giới hạn bởi những bức tường Kremlin.

Ngược lại, Gorbachov buộc chặt tướng lai của mình vào việc giữ vững cho đứng cả trên cương vị Tổng thống Liên xô lẫn trên cương vị thủ lĩnh của một đảng. Ông cho rằng, ĐCS, cho dù nội bộ bị phân hoá thế nào đi nữa, vẫn được cơ cấu hiệu quả nhất để đẩy mạnh cải tổ.

Câu hỏi then chốt mà Gorbachov phải trả lời là: cơ cấu hiện nay Đảng đã thụt lùi lại quá xa đảng sau những biến đổi đang diễn ra ngoài xã hội, tới mức nó đã trở thành không phù hợp. Hàng ngàn thợ mỏ đã bãi công chính trị một ngày đòi chính phủ phải từ chức, đòi quốc hữu hóa tài sản của đảng trị giá chung 12 tỷ dollar, đòi giải tán các chi bộ đảng và nhiều yêu sách nữa. Gorbachov đã bác bỏ những

yêu sách trên và bình luận ngay rằng "vẫn không có tổng bãi công". Có thể là không có tổng bãi công, nhưng Đảng không thể phớt lờ nỗi khát vọng của những người thợ mỏ và hàng triệu người Liên xô khác muốn thay đổi nhanh hơn và triệt để hơn những đề xuất của Đảng. Một khẩu hiệu trên biểu ngữ bãi công đã nói lên tất cả: Đảng cộng sản là một vật cản cho tiến bộ và phồn vinh của nhân dân.

Thế ông Tổng thống Gorbachov thì sao? Hiện thời nhiều thợ mỏ vẫn còn có lòng kính trọng miễn cưỡng với người khởi xướng Perestrojka (Cải tổ) nhưng sự kiên trì của họ rất mong manh. Người thợ mỏ đang bãi công tên là Yuri Boldyrev nói: "Gorbachov có thể ở lại thêm một thời gian nữa, nhưng chúng tôi cần một chính phủ của sự hòa hợp dân tộc, một chính phủ mà nhân dân sẽ tin tưởng". Không ai nghi ngờ gì nữa, ý ông muốn nói đến một chính phủ không nắm trong sự kiểm soát của ĐCS - một chính phủ được lãnh đạo, có lẽ, bởi ai đó như B. Yeltsin.

CHẠY TRỐN KHỎI ÁCH BẠO CHỮA

(Lược dịch từ Time 23-7-90)

Như tin đã đưa, những ngày đầu tháng 7-90 có khoảng 45 00 người Albani tràn vào các sứ quán phương tây ở Tirana (thủ đô Albani) để xin cư trú chính trị. Họ đã được **chở** đi bằng tàu thủy không mất tiền và sau đó được vào bất cứ nước châu Âu nào họ muốn.

Những người tị nạn được **chở** đi bằng tàu thủy không phải là những người đầu tiên trốn khỏi ách bạo chúa Tirana: 51 người chạy vào sứ quán Tiệp khắc đã được **chở** đi bằng máy bay công vụ của Tổng thống V. Havel tới Praha vào ngày 10.7.90. Theo một vài nguồn tin thì hàng ngày có khoảng 8 đến 8 người Albani chạy qua được biên giới Albani - Hy Lạp. Những người di tản qua cảm này phải sống sót qua lưới đạn của lính gác, chúng để mặc xác người bị bắn chết phơi nắng để làm nhụt ý chí những người khác.

Người ta cho rằng, cuộc số tan đồng đảo bằng tàu thủy sẽ làm dịu đi, ít nhất là tạm thời, cái mà đối với chế độ độc tài Albani có vẻ như là cuộc khủng hoảng tồi tệ nhất trong mấy thập kỷ qua. Theo một số nhà phân tích, những người xin cư trú chính trị nói trên rõ ràng là những con tốt đen trong cuộc chiến đấu tranh giành quyền lực hiện nay ở Albani. Một bên là thủ lĩnh Đảng CS Ramiz Alia: ba tháng trước đây ông đã mở đầu những cải cách khiêm tốn nhất kể cả tự do tín ngưỡng và công nhận trên lý thuyết quyền của người Albani được du lịch ra nước ngoài. Ở phía bên kia là những người bảo thủ theo chủ nghĩa Stalin đến cùng. Họ tụ tập quanh Nexhmije Hoxha, vợ góa của lãnh tụ lâu năm Enver Hoxha (chết năm 1985). Trong những vụ rối loạn chống chính phủ vừa rồi, vào tháng 6-90, đã làm rung chuyển Tirana, lúc đầu cảnh sát

bắn vào những người đang tìm đường vào các sứ quán phương Tây xin tị nạn, nhưng sau đó họ đứng dẹp sang bên và không bắn nữa. Người ta thấy sự do dự này là dấu hiệu của ban lãnh đạo bị phân hóa; Quyết định của chính phủ cho phép những người xin cư trú chính trị được di tản có thể là một thắng lợi của những người theo đường lối ôn hòa.

Ông Alia, người tuyên bố ủng hộ nền dân chủ, đã cách chức hai bộ trưởng: Bộ trưởng quốc phòng và Bộ trưởng nội vụ. Cả hai đều là những người theo đường lối bảo thủ cứng rắn. Ông Alia đã làm rung chuyển cả Bộ chính trị đang thống trị. Nhưng cuộc chiến đấu còn xa mới kết thúc. Alia sẽ không sống sót nổi nếu như quân đội và lực lượng cảnh sát rất mạnh quay lại chống lại ông ta.

Có lẽ là, chính phủ ông Alia đang mất dần cái vũ khí lợi hại nhất mà chế độ độc tài có được, đó là: nỗi sợ hãi của dân chúng. Đối với nhiều người, việc những người Albani trốn qua những bức tường sứ quán ở Tirana, gọi lại cảnh người Đông Đức chen chúc tại sứ quán Tây Đức ở Praha nằm ngoài, cái đã phát ra tín hiệu của sự sụp đổ sắp xảy ra của Chủ nghĩa Cộng sản ở Trung Âu. Nhưng có một sự khác nhau khá quan trọng. Trước kia người Đông Đức được biết nhiều điều thông qua ti vi Tây Đức; nhiều người Tiệp đã nhờ khi xưa họ được tự do. Tội nghiệp nước Albani cô lập, nó là nước quân chủ trước khi những người cộng sản lên nắm quyền thống trị, nó phải xây dựng từ con số không.

*** Một sự trùng hợp lí thú khi chơi chữ:

Tirana (thủ đô Albani) và Tyranny (ách bạo chúa) phát âm gần giống nhau.

HÃNG SONY VÀ ÔNG AKIO MORITA

(Theo Rudé právo)

Vào năm 1950 ông Akio Morita đi dạo phố, ông bản khoăn, suy nghĩ, làm thế nào để hãng SONY - hãng mà ông là một trong những người sáng lập trước đó bốn năm - sản xuất thành công cái máy hát đầu tiên. Morita đã nhìn thấy tính chiến lược của sản phẩm, những sự hồ hởi của ông không được các nhà thưởng nhân ủng hộ. Họ cho rằng: đó là một đồ chơi chất lượng và đẹp, nhưng tiếc rằng giá thành quá đắt. Hàng ngày tiếp xúc trực tiếp với công việc, ông thấy được tại sao sản phẩm không thành công và ông tìm cách sao cho sản phẩm được xâm nhập vào thị trường.

Một ngày nọ, ông Morita đi ngang qua một cửa hàng bán đồ cô, một sáng kiến chợt loé lên trong đầu ông. Ông thấy người ta mua một lọ hoa, rất đắt và thậm chí đắt hơn nhiều so với cái máy hát của ông. Tại sao họ mua lọ hoa? Tại sao họ dám sẵn sàng bỏ ra một số tiền lớn như vậy? Ông nhận thấy rằng, khi biết được chức năng, giá trị sử

dụng của vật phẩm, thì họ sẽ chẳng ngại "thọc sâu" vào ví. Chưa mấy ai tin tưởng vào khả năng sử dụng của máy hát, nên tạm thời người ta coi nó như là một đồ chơi giải trí, thậm chí một đồ chơi vô ích.

Ông Morita bắt đầu đi liên hệ tìm khách hàng. Ông đến thăm bộ giáo dục, trình bày khả năng sử dụng của máy hát trong việc học. Ông đã kiếm được những khách hàng đầu tiên, nên sản xuất dần dần được mở rộng, trong một thời gian ngắn máy hát đã được sử dụng rộng rãi, ngay cả khi người ta vẫn coi như là một đồ chơi.

Đó mới là sự khởi đầu của một thời kỳ thịnh vượng và làm ăn phát đạt của hãng SONY. Nền tảng của sự thành công là việc sử dụng marketing (tìm hiểu thị trường, quảng cáo, nghiên cứu khả năng tiêu thụ). Chìa khóa dẫn đến sự thành công của hãng không chỉ sản xuất tốt mà còn phải tiêu thụ sản phẩm thật hiệu quả.

BAO GIỜ CỨNG PHẢI TIẾN VỀ PHÍA TRƯỚC

Khi liên hiệp công ty SONY (Sony Corporation) ra đời năm 1946, công ty mới chỉ có 20 thành viên với số vốn cổ sở là 500 đô la. Họ nhận thức phải cạnh tranh và ngay từ đầu họ đã nói: "Chúng ta không thể sản xuất mặt hàng bình thường như hãng của các công ty khác, bao giờ cũng phải tốt hơn một bậc, xa hơn một bước". Kết quả là hãng SONY không chỉ đưa ra thị trường những cái máy hát đầu tiên mà còn cả cấp nghe (Walkman) và video.

Họ cũng đã chậm hơn 4 tháng so với một hãng trong nước trong việc cung cấp transistor cực bé của máy thu cho thị trường Mỹ. Đầu tiên thì sản phẩm bán không chạy, nhưng hãng SONY vẫn không từ bỏ. Morita đã có kinh nghiệm trong việc xác định giá trị thực dụng của máy hát, một lần nữa ông đã vượt qua các nhà thương mại ở Newyork

CÁI GÌ ĐƯỢC COI LÀ QUAN TRỌNG

Mối quan hệ tốt với công nhân, sự đời sự niềm nở, cách tạo điều kiện làm việc công bằng cho tất cả mọi người, giáo dục cho mọi người có mối quan hệ đồng nghiệp tốt - đó là cơ sở của sự tích cực của công nhân và là động cơ dẫn đến công việc có chất lượng, đảm bảo cho hãng có khả năng cạnh tranh. Mỗi buổi sáng, tất cả công nhân của hãng SONY nhận từ tay đốc công chương trình làm việc cho cả ngày. Đốc công cũng theo dõi nét mặt của họ. Nếu ai có điều gì lo lắng, ai mệt nhọc, ai không thực hiện được tất cả công việc của mình, lập tức sẽ được giúp đỡ. Con người không phải là cái máy làm tiền. Vì vậy ngay nay, công nhân hãng SONY rất tự hào mình là công nhân của hãng. Đối với hãng họ có trách nhiệm, tự hào và thường ngày cả ngoài công xưởng họ vẫn mang huy hiệu của hãng. "Đó là điều khác biệt giữa Nhật và Mỹ". Ở Mỹ người ta xem công nhân như là phương tiện để kiếm lãi. Chúng tôi xem họ như là những con người" Ông Morita tâm sự.

CẠNH TRANH

Ông Morita nói "không có cạnh tranh thì cho đến ngày nay hãng SONY cũng không đạt được đến như bây giờ".

Trước đây 10 năm ai có thể khẳng định rằng, đến năm 2000 Đông nam Á sẽ trở thành trung tâm điện tử lớn. Nền sản xuất và khả năng tiêu thụ của nó có thể so sánh với châu Âu và Mỹ ngày nay. Sự phát triển ngày nay đã khẳng định điều đó. Đài loan, Singapor, nam Triều tiên, ngay từ đầu đã tận dụng được sức lao động rẻ mạt. Công nghiệp được phát triển mạnh mẽ. Đối ngũ trí thức có trình độ chuyên môn cao và luôn được sử dụng triệt để. Mức sống và bảo hiểm xã hội ở nước này luôn được tăng lên không ngừng.

Lời người dịch:

Chúng ta có tất cả những điều kiện mà bốn con rồng láng giềng có. Miền nam trước kia đã từng là "hòn ngọc viễn đông". Giờ đây có phải vì chiến tranh tàn phá mà chúng ta không ngọc đầu lên được? Sức lao động của chúng ta đã rẻ mạt mà người ta cũng chẳng mua. Người công nhân sang đây làm thuê thì bị khinh rẻ. Công nhân không đủ ăn, trí thức cũng không đủ sống, những nỗi lo toan về công ăn việc làm đang đè nặng lên đầu bao người Việt nam chúng ta.

Khi giải thích những nguyên nhân thành công của các nước láng giềng, người ta đã rút ra nhiều kinh nghiệm. Nhưng kể cả những ai ngây ngô nhất cũng phải thấy rằng, cái trước hết, ở những nước đó chế độ Cộng sản không tồn tại - đó là lợi thế duy nhất mà họ đã có hơn chúng ta. Việc áp dụng mù quáng những kinh nghiệm của Tàu và Liên xô vào công cuộc xây dựng XHCN ở nước ta đã cho chúng ta những bài học cay đắng. Người ta có tình tạo ra cái mâu thuẫn giai cấp trong xã hội Việt nam để rồi dẫn đến bao cảnh còn tở bố, vợ tố chồng, bao nhiêu đầu rơi máu chảy, xã hội đảo điên, ông thành thằng, thằng thành ông... Những cảnh vô nhân đạo như thế chưa bao giờ xảy ra trong lịch sử Việt nam. Nó đi ngược lại hoàn toàn những quan niệm đạo đức, và thuần phong, mỹ tục của người Việt nam ta từ ngàn xưa. Xét về mặt kinh tế, nó đã làm chúng ta mất đi bao nhiêu nhà nông, thợ thủ công, thương gia, nhà kinh tế giỏi. Dầu sao, nó cũng là việc đã rồi. Đảng ta đã nhận ra những lỗi lầm, áu trĩ (mà áu trĩ chỉ chỉ cứ gọi thẳng ra là kém cỏi cho nó chóng tiến bộ). Đảng đã trả lại dân quyền tự do cho các nhà kinh doanh. Giờ đây chúng ta có điều kiện để chạy đuổi theo những nước láng giềng, nhưng cái gì vẫn còn là cản trở?

Đó là chế độ chính trị lỗi thời. Ngay cả ở Liên xô, cái nổi của phong trào Cộng sản mà những người Mác-xít Lenin-nít cũng đã thay đổi cách nhìn thế giới. Vậy các nhà Mít-Lit Việt nam còn chờ đợi gì nữa hay vẫn còn luyến tiếc với những thành quả của những người Mao-ít Stalin-nít?

Chú thích:

Mít-Lit : danh từ chuyên môn gọi những nhà Mác-xít Lenin-nít

Trong những trang của chương mục Diễn Đền Bên Đọc, chúng tôi sẽ đăng tải tất cả các bài viết của các bạn không phân biệt những xu hướng, quan điểm khác nhau về mọi vấn đề mà chúng ta quen tâm.

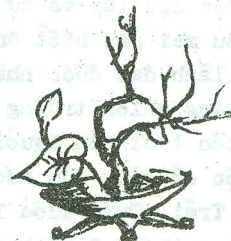
Điều quen trọng không phải là sự khác biệt về chính kiến, một quan niệm sống hay thêm chỉ một ý thức hệ, mà là tìm ra một tiếng nói chung vì những gì cần thiết nhất. Chúng ta hãy tin ở điều đó. Vì có một điều chung cho tất cả mọi điều, giống nhau ở tất cả mọi chúng ta là lương tâm về đạo lý làm người.

Chúng tôi mong chờ sự tham gia của các bạn. Bạn có thể viết về một đề tài nào đó hay tham gia tranh luận, góp ý về những bài viết của các bạn khác trên Diễn Đền Bên Đọc.

* Bên Biên Tập

"Kẻ phải số đến
gậy là kẻ đã
cạn hết tư tưởng
và học thuyết"

CÁC MÁC

Nguyên nhân và kiến nghị

HOÀNG NGUYỄN

BBT: Tại sao đất nước ta lại lâm vào tình trạng như hiện nay? Và làm cách nào để chúng ta thoát khỏi tình trạng này? Đó là hai câu hỏi lớn mà bạn Hoàng Nguyễn đã đặt ra trong bài viết cho mục ĐỀ B: "Nguyên nhân và kiến nghị". Nhưng vì bài viết dài, số trang báo có hạn nên chúng tôi đành phải rút ngắn, tóm tắt những ý chính trong từng phần của bài. Mong bạn Hoàng Nguyễn và bạn đọc thông cảm.

Từ trước tới nay, chúng ta đã quen nghe những lời nói: chủ nghĩa Mác-Lênin bách chiến bách thắng, chủ nghĩa xã hội ưu việt hơn hẳn chủ nghĩa tư bản, Đảng là người chỉ đường dẫn dắt dân tộc đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác, vân vân và vân vân...

Thực tế có phải như vậy không? Tôi muốn cùng các bạn thảo luận xem những điều được khẳng định như vậy có thực là chân lý hay không?

Theo lí luận Mác-Lênin thì giai cấp công nhân là giai cấp đại diện cho nền sản xuất CN tiên tiến. Đây là quan niệm không khách quan bởi vì giai cấp công nhân không phải là người đại diện mà là sản phẩm của nền sản xuất tiên tiến. Nói cách khác, không có cuộc cách mạng KHKT thì không thể có giai cấp công nhân. Ở Việt Nam trước CM tháng 8 với một nền nông nghiệp lạc hậu, công nghiệp què quặt thì không thể hình thành một giai cấp công nhân rõ nét chứ chưa nói đến có một ý thức hệ rõ rệt. Thế mà từ trước tới nay, người ta đã gán cho giai cấp công nhân Việt Nam đủ mọi đức tính tốt đẹp của kho tàng chủ nghĩa Mác-Lênin. Điều đó chứng tỏ chủ nghĩa Mác-Lênin được du nhập vào VN bằng một sự sao chép áp đặt và để để bề bề hoặc, thao túng. Còn các vị lãnh tụ của giai cấp CN đa số xuất thân từ giai cấp nông dân và trí thức quan lại phong kiến, chưa hề tiếp cận với nền sản xuất mới, nền sản xuất đại CN, tư tưởng mang nặng hệ triết học Khổng Mạnh. Chính đó là những hạn chế và gây nên những sai lầm trong quá trình cách mạng ở nước ta mà tôi sẽ phân tích ở dưới đây.

I-Chiến tranh giải phóng dân tộc:

1/Cách mạng tháng 8-1945

Đảng CS VN, đứng đầu là lãnh tụ Hồ Chí Minh đã nắm bắt được thời cơ lúc đó là chiến tranh thế giới đang kết thúc, chính quyền bù nhìn tan rã, Đảng đã vận động được nhân dân đứng lên giành chính quyền, lập nên nhà nước dân chủ nhân dân, chấm dứt thời kỳ đô hộ của thực dân Pháp và phát xít Nhật.

2/Cuộc chiến tranh với người Pháp

Sau 9 năm kháng chiến trường kỳ, chúng ta đã đánh bại âm mưu đô hộ nước ta một lần nữa của Pháp, bảo vệ được độc lập và tự do. Chúng ta và đời đời con cháu mai sau biết ơn Chủ Tịch Hồ Chí Minh, người đã lãnh đạo được nhân dân ta trong cách mạng và kháng chiến trường kỳ. Lịch sử ghi nhận công lao, tên tuổi của Người như những vị anh hùng dân tộc có công cứu nước và giữ nước: Lê Lợi, Nguyễn Trãi, Trần Quốc Tuấn....

Cuộc cách mạng tháng 8 và kháng chiến chống thực dân Pháp thắng lợi, đó là thắng lợi của tinh thần độc lập dân tộc của nhân dân ta, đó cũng là thắng lợi của nghệ thuật lãnh đạo chiến tranh CM của Đảng CS VN đứng đầu là Hồ Chí Minh. Lúc đó nhân dân ta chưa hề có ý niệm về XHCN, chưa hề chọn lựa cho mình một chế độ XH thích hợp. Nhưng gì chúng ta thấy sau này chỉ là sự áp đặt sau khi Đảng CS đã củng cố được quyền lực của mình.

Vào giai đoạn cuối của cuộc kháng chiến chống Pháp, những người lãnh đạo của chúng ta đã không nhạy bén với tình hình thế giới vì quá lạc quan với thắng lợi. Nước Mỹ đã không còn muốn giúp Pháp trở lại Đông Dương nữa mà nhân cơ hội để thay thế người Pháp bằng chủ nghĩa thực dân mới. Chính tướng Đờ Gôn là người đã nhìn thấy âm mưu của người Mỹ. Ở giai đoạn cuối của hội nghị Genève bàn về giới tuyến quân sự ở VN, ông ta đã gửi cho những người lãnh đạo của chúng ta một đề nghị 4 điểm: sẽ không có giới tuyến nào cả mà trả lại hoàn toàn độc lập cho VN nếu VN chịu chấp nhận:

- VN đảm bảo các quyền lợi của Pháp kiều ở VN
- VN và Pháp sẽ cùng khai thác vùng than Quảng Ninh

- VN và Pháp sẽ cùng nhau khai thác cao su thiên nhiên ở miền Nam VN

- VN sẽ ở trong khối liên hiệp Pháp.

Những người lãnh đạo của chúng ta đang say sưa với chiến thắng và tin tưởng vào sự thi hành hiệp định Genève nên đã khước từ đề nghị trên. Sau đó Pháp đã bỏ yêu cầu thứ 4 nhưng người lãnh đạo của chúng ta vẫn không nghe vì cho rằng độc lập như vậy không trọn vẹn. Chẳng lẽ Ấn độ, Indonexia, Úc,.. không độc lập hay sao mà cho đến bây giờ họ vẫn ở trong khối liên hiệp Anh? Sau này chúng ta đã phải trả giá đắt với hàng triệu sinh mạng cho cuộc chiến tranh tàn khốc kéo dài suốt 15 năm (nếu lấy năm 1960 làm gốc) cho một đường lối cứng nhắc, thiếu linh hoạt và thiếu hiểu biết mà chúng ta sẽ lại gặp lại sau năm 1975.

3/Cuộc chiến tranh với người Mỹ

Khi nước ta bị chia cắt thành hai miền, miền Nam dưới chính quyền Ngô Đình Diệm. Với mạng lưới thông tin một chiều và sai lệch, chúng ta đã hiểu về Ngô Đình Diệm như một tên bán nước hại dân, tay sai của Mỹ. Như sau này chúng ta đều biết Diệm là một người có tinh thần dân tộc và độc lập nhưng chống cộng đến điên cuồng, chính những điều đó đã dẫn ông ta đến chỗ sụp đổ (tất nhiên còn nhiều nguyên nhân khác nữa).

Vào cuối những năm của thập kỷ 50, những người lãnh đạo của chúng ta đã mất hết hi vọng vào sự thống nhất đất nước bằng hiệp định Genève và đã chủ trương dùng vũ lực để thống nhất đất nước. Chính chúng ta, những người miền Bắc đã phát động cuộc chiến tranh Nam Bắc, làm cho nước Mỹ có cái cớ để can thiệp nước ta bằng quân sự và làm một cuộc thí nghiệm về chiến tranh cục bộ. VN đã trở thành bãi thử nghiệm vũ khí của hai phe đối địch trên thế giới. Hàng triệu người VN đã hy sinh, cơ sở kinh tế và văn hoá bị hủy diệt, đất nước đau thương và tang tóc. Đây là cái giá mà chúng ta phải trả cho một đường lối sai lầm. Ai là người chịu trách nhiệm, hỏi những người dân đất dân tộc? Than ôi! Bức tường Berlin bị phá hủy không phải bằng xe tăng và đại bác, hai miền nam bắc Triều Tiên và Đài loan với Trung hoa lục địa vẫn cùng nhau phát triển trong hòa bình. Chúng ta đã không làm được như vậy.

4/Cuộc chiến tranh với người Campuchia và TQ

Trong cả quá trình chung lưng đấu cật, giúp đỡ CM Campuchia, những người lãnh đạo của chúng ta đã không phát hiện được đường lối sai lầm của Pôl Pôt, mặc dù họ có đủ mọi phương tiện: tình báo chiến lược, chiến thuật và sự thông minh của người lãnh đạo (thường được ca ngợi)...Khi Pôl-Pôt lên nắm quyền, chúng ta vội vã công nhận. Đến khi chúng tôi xét lại đường biên giới và đem quân sang đánh giết đồng bào ta thì chúng ta mới ngã ngựa ra là Pôl-Pôt phản bội. Đó là một lối lầm không thể tha thứ được.

Quyền tự vệ là chính đáng. Nhưng chúng ta đã vượt quá cái quyền tự vệ của mình mà đem quân ồ ạt tấn công sang Campuchia, dựng lên một chính phủ mới và tuyên truyền là chúng ta đã cứu nhân dân Campuchia khỏi họa diệt chủng. Hàng vạn sinh mạng của con em nhân dân ta đã hy sinh trên chiến trường Campuchia, để cho chúng ta mang tiếng là kẻ xâm lược, đất nước ta hoàn toàn bị cô lập và bị lên án. Vấn đề Campuchia là một vấn đề nan giải mà đất nước ta phải gánh chịu cho đến ngày nay. Những người lãnh đạo của chúng ta đã phạm hết sai lầm này đến sai lầm khác, nhưng bộ máy tuyên truyền thì ca ngợi sự sáng suốt, sự tài giỏi. Ai là người chịu trách nhiệm trước nhân dân, trước lịch sử? Do bất đồng về quan điểm, dẫn tới chỗ mâu thuẫn kháng tử, bạn chuyển thành thù. Và cũng do sai lầm của chúng ta mắc phải ở Campuchia, TQ đã mượn cớ đem quân sang đánh phá 6 tỉnh biên giới

phía Bắc. Vấn đề đối với TQ, những người lãnh đạo của chúng ta ngày nay không nói được ý chí của cha ông ta ngày xưa như Lê Lợi, Quang Trung... quyết đánh, quyết thắng nhưng do tài ngoại giao nên vẫn giữ được hòa khí với TQ.

II-Cuộc cải cách ruộng đất:

Cuộc cách mạng ruộng đất mà chúng ta thường được nghe nói là cuộc cách mạng nhằm xóa bỏ sự bóc lột của giai cấp địa chủ phong kiến, là cuộc cách mạng long trời lở đất, chính nó là đám mây đen bao phủ lên miền Bắc đất nước ta vừa mới qua khỏi cơn khói lửa tang tóc của chiến tranh và di chứng của nó còn âm ỉ đến ngày nay. Chúng ta xem thử liệu có cần phải dùng một hình thức tàn khốc như thế không?

Từ lâu chế độ phong kiến ở nước ta đã thực hiện chế độ quân điền, số ruộng đất tập trung vào tay địa chủ rất ít, số địa chủ có thể đếm trên đầu ngón tay thì ngày từ những ngày đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp đã chạy sang hàng ngũ giặc. Những người bị quy kết là địa chủ phân động trong tay chỉ có vài ba mẫu ruộng, thậm chí đến bảy sào ruộng, chính họ là một bộ phận quan trọng trong nhân dân, mà ngay từ những ngày đầu của chính quyền cách mạng đã đóng góp công của cho CM, bản thân họ hoặc con em họ đã trực tiếp cầm súng chống giặc giữ nước. Thì nay trong cải cách ruộng đất, họ bị đấu tố, bị quy kết cho dù mọi thứ tội mà người ta có thể nghĩ ra được. Rồi cái gọi là tòa án nhân dân được lập ra khắp mọi nơi với những chánh án, thẩm phán thường mù chữ (chứ chưa nói đến hiểu pháp luật) để xét xử, để kết tội, còn bị can thì không được quyền nói, quyền bào chữa cho những tội trạng mà mình không có. Nói và cãi đều là ngoan cố, chống đối và bị xử nặng hơn. Thân ôi bản tuyên ngôn độc lập với lời mở đầu nổi tiếng: "mọi người sinh ra đều bình đẳng..." thì đã bị chính những người cách mạng bôi đen. Sau cải cách ruộng đất, Đảng đã nhận ra sai lầm và tiến hành sửa sai nhưng những người đã bị quy kết sai và con em họ vẫn bị phân biệt đối xử đến tận nay. Những việc làm trong cải cách ruộng đất làm cho người ta liên tưởng tới khẩu hiệu của cuộc khởi nghĩa Xô viết Nghệ Tĩnh do Đảng CS Đông dương lãnh đạo: "Trí, Phú, Địa, Hào, đào tận gốc, tróc tận rễ"

Có sai thì có sửa, nhưng sự việc đã rồi. Ai là người chịu trách nhiệm về sai lầm này, hỏi những người dẫn dắt dân tộc? Họ hầu như không bị đụng chạm tới vì họ đã hiển thánh! Một vài người trong số họ chỉ bị thay đổi từ ghê này sang ghê khác.

Cuộc cách mạng ruộng đất là một sự sao chép, dập khuôn mẫu của TQ, do cố vấn TQ chỉ đạo, chứ không căn cứ vào tình hình thực tiễn của XH VN. Nó đã gây nên một tổn thất lớn lao cho cả dân tộc, làm rạn nứt lòng tin đối với cách mạng, gây nên oán thù giữa con người với con người, làm suy đồi đạo lý.

III-Công cuộc xây dựng CNXH

Xuất phát từ quan điểm: xây dựng CNXH không thông qua giai đoạn phát triển TBCN. Đây là một quan điểm hoàn toàn sai trái, duy ý chí, mang tính thực dụng thô thiển. Đây cũng chính là một tham vọng lỗi lầm của những người dẫn dắt dân tộc, họ đã làm một thí nghiệm mù quáng trên vận mệnh của dân tộc, đẩy đất nước đến chỗ nghèo đói đứng hàng thứ hai trên thế giới.

1/Về nông nghiệp: Trong một nước nghèo nàn lạc hậu nhưng trong tất cả các nghị quyết của Đảng đều ưu tiên phát triển công nghiệp nặng! Đó là điều phật lý, một sự bóc lột cưỡng ép như kiểu "toàn dân làm gang thép" của TQ. Đây cũng chính là biểu hiện của tư tưởng nông dân cộng với sự thiếu hiểu biết về một nền công nghiệp tiên tiến. Muốn có một nền công nghiệp nặng hiện đại phải có một tiềm lực kinh tế lớn lao, một trình độ quản lý cao và một quan hệ quốc tế rộng rãi chứ không thể bằng hai bàn tay trắng với trình độ lạc hậu và một quan hệ quốc tế đơn phương như đất nước ta. Kết quả là chúng ta đã xây dựng nên một số nhà máy què quặt với kỹ thuật lạc hậu như nhà máy cơ khí Hà Nội, khu công nghiệp sông Công, khu gang thép Thái Nguyên v.v... Các công trình này đã thu hết nguồn vốn của đất nước mà kết quả thu lại không được bao nhiêu, cho đến nay vẫn chưa thu hồi được vốn. Bên cạnh đó, công nghiệp nhẹ, công nghiệp chế biến và sản xuất hàng tiêu dùng không được chú ý thích đáng nên không phát triển được. Còn những ngành thủ công mỹ nghệ truyền thống thì bị bóp nghẹt hoàn toàn. Cộng vào đó cái chủ nghĩa tập thể, quan liêu bao cấp là những nguyên nhân sâu xa kìm hãm sự phát triển của nền kinh tế nói chung.

2/Về nông nghiệp: Đảng CS VN áp dụng chủ nghĩa Mác về quan hệ sản xuất nói chung và nông nghiệp nói riêng một cách giáo điều. Họ cho rằng hệ thay đổi được quan hệ sản xuất là có thể giải phóng được sức lao động và thúc đẩy sản xuất phát triển, điều kiện thực tế không phải hoàn toàn như vậy. Sự phát triển sản xuất nông nghiệp nhất là nông nghiệp lạc hậu như nước ta còn phụ thuộc vào nhiều yếu tố quan trọng như giống, phân bón, công cụ, thủy lợi v.v... và khi đưa sản xuất vào quy mô lớn nó còn đòi hỏi phải có một trình độ quản lý thích hợp. Nhưng những người lãnh đạo đã bất chấp những điều kiện đó, đã thành lập các HTX nông nghiệp và cưỡng bức nông dân vào đó. Ai chống lại thì bị quy kết đủ mọi tội trạng. Rồi tiến từ hợp tác nhỏ lên hợp tác lớn, từ cấp thấp lên cấp cao (thực chất là sự sao chép hình thức công xã của Trung Quốc). Kết quả thu được là sự bán công hóa của nông dân; người nông dân làm quần quật cả ngày chỉ được trả công hai lưng thóc. Bên cạnh đó đã tạo nên một tầng lớp cường hào địa chủ mới ở nông thôn, một thứ địa chủ với danh nghĩa không

có gì nhưng thực chất lại có tất cả. Chúng mệnh danh là Đảng, là chính quyền để tha hồ vơ vét ỨC HIẾP NÔNG DÂN. Người nông dân sống trong cảnh lầm than cực, nạn đói triền miên hết năm này qua năm khác. Đây là kết quả của cuộc thí nghiệm một mô hình nông nghiệp XHCN mà người ta thường ca ngợi. Ai là người chịu trách nhiệm? Những người lãnh đạo đất nước có công hay có tội với dân tộc?

3/Vấn đề Đảng lãnh đạo: ĐCSVN nắm độc quyền lãnh đạo đất nước, điều được ghi vào Hiến pháp và cũng được khẳng định trong di chúc của chủ tịch Hồ Chí Minh. Nó tạo thành một tiền đề của sự chuyên quyền độc đoán. Người ta thường nói ĐCSVN là đảng của giai cấp công nhân và nhân dân lao động nhưng thực tế nó đã đứng trên giai cấp, trên dân tộc để cai trị đất nước. Người ta cũng thường nói ý Đảng lòng dân nhưng thực chất chỉ có ý Đảng, Đảng áp đặt lên nhân dân mọi thứ và dân chỉ biết có thi hành. Người ta đã biến Đảng thành một cái gì thiêng liêng, bất khả xâm phạm. Cũng chính vì vậy Đảng đã trở thành một miếng đất màu mỡ cho những kẻ cơ hội, bắt tài nhưng đầy tham vọng tha hồ tung hoành. Chúng mệnh danh Đảng để tha hồ đàn áp bóc lột nhân dân, chúng mệnh danh Đảng để lũng đoạn chính quyền từ trên xuống dưới, ai chống lại chúng là chống Đảng và bị thẳng tay đàn áp. Hơn 50 năm qua nhân dân ta đã hy sinh biết bao xương máu để giành độc lập dân tộc và bảo vệ nó; nhưng cũng chính những năm qua nhân dân ta đã phải sống một cuộc sống kinh hoàng dưới sự chuyên chính độc đoán. Nó giống như một KH phong kiến xa xưa được ngụy trang bằng tiêu đề dân chủ nhân dân và XHCN.

Trên đây là sơ lược về những nguyên nhân sâu xa đã đưa đất nước ta, nhân dân ta đến chỗ lầm than như ngày nay. Có người nói sau này lịch sử sẽ phán xét, nhưng tôi nghĩ sẽ quá muộn nếu chính chúng ta các thế hệ sống hôm nay không tự mình phán xét, không tự mình đánh giá được cái đúng cái sai và cái giá trị đích thực của những thân tượng thì cũng không thể tìm được lối thoát trong cảnh tối tăm của cuộc sống hiện tại và thế hệ mai sau sẽ lên án chúng ta như những kẻ hèn nhất và vô trách nhiệm.

(Kỳ sau đăng tiếp)

RA ĐI HAY Ở LẠI ?

Hữu Hoàng

Hiện nay có hàng nghìn người Việt nam bỏ sang nước Đức. Tôi không muốn phán đốì họ vì đó là quyền tự do đi lại của họ. Và ở nước Đức đời với họ cuộc sống sẽ tốt hơn. Còn tôi đã nhiều ngày đêm suy nghĩ mình ra đi hay nên ở lại? Ở lại tức là trở về đất nước Việt nam của mình đang còn nghèo khổ và con người chịu nhiều áp bức. Ra đi là có lợi hay có hại? là đúng hay sai? Chúng ta đã ở lại ở đất nước những giá trị gì cho cuộc sống của chúng ta? Chúng ta có thể để đảng để những giá trị ấy mất đi hay không? Chúng ta có thể để cho những kẻ khác tự quyền chiếm đoạt những giá trị của

chúng ta và những người thân thích ruột thịt của chúng ta không? Tôi cho rằng nếu tôi bỏ đi có nghĩa là tôi đã đầu hàng (dù chỉ trong một thời) và tất nhiên đuổi con mắt của người nước ngoài chúng ta sẽ là những người nhục nhã và đáng thương. Điều đáng nói rõ là nếu trên một mảnh đất khó gieo trồng gặt hái thì chúng ta có thể bỏ đến nơi khác để gieo trồng, còn ngược lại nếu mảnh đất đó chúng ta đã gieo trồng, gặt hái mà vì kẻ khác gieo rắc tai họa lên chúng ta mà chúng ta bỏ đi thì chúng ta là những người hèn nhất như những tên nô lệ. Như thế chúng ta đã từ bỏ giá trị làm người là cái giá trị cao nhất mà chúng ta phải khẳng định trên mảnh đất của chúng ta đã sống, đã gieo trồng. Đó là Tổ quốc, quê hương Việt nam. Còn những giá trị khác là bao công sức, xương máu của bao nhiêu thế hệ, bao nhiêu triệu con người và cả chúng ta đã đổ xương đầy để mong muốn cho cháu, con, em mình, đồng bào mình và chính mình được sống trong hạnh phúc. Chúng ta không thể có hạnh phúc khi chúng ta đầu hàng mặc dù hàng ngay chúng ta có thể được an no, mặc đẹp. Tôi viết bài này với mong muốn mọi người Việt nam hãy hướng về và trở về với Tổ quốc để đấu tranh vì cuộc sống hạnh phúc của chúng ta hôm nay và con cháu mai sau.

16/7/90

HỘP THƯ BẠN ĐỌC

Sau đây là nội dung một số lá thư của bạn đọc để gửi tới Diễn đàn trong thời gian qua.

"...Sau hội thảo, chúng tôi về về kể cho mọi người nghe. Họ rất thích, nhiều người bắt đầu sợ hãi mô hồ về chuyên chính vô sản. Tôi cũng nghe nói rằng về tuần trước sự quen mô hội nghị ĐTNCS. Nội dung của họ tôi không được biết cụ thể chỉ biết các anh sẽ gây go nhiều với sự quen. Hai người đi dự ở sự quen về tuyên truyền với lối lẽ đe dọa, trừng phạt đồng thời bôi nhọ tổ báo của các anh. Họ nói các anh để vượt biên, để bị bắt, để, để ... linh tinh /?/

Một nhóm lao động /trước đây để từng làm an ninh của CS/quay lại vụ cáo vạ đe dọa cả tôi. Với tôi đó chỉ là trở đũa của trẻ con mà những kẻ ngốc mỗi đêm re hù dọa người khác. Tuy nhiên tôi lo cho các anh, uy tín của các anh cũng là của chúng tôi Các anh cứ gửi báo thường xuyên cho chúng tôi theo địa chỉ cũ và theo một địa chỉ của thành Tây. Bọn tôi sẽ theo dõi có kẻ nào ăn cắp, chọc phá nhằm ngăn chặn tư tưởng tự do của chúng ta không..."

Česká Kamenice

"Tôi biết rằng vựa rồi đại sự quen có nói một số người có phần đối bản tin của sinh viên về nghiên cứu sinh ở Plzeň. Theo tôi có thể là có nhưng đó chỉ là một số người nỡ đó mà thôi, còn cộng đồng người VN ở Tiệp không bao giờ phần đối. phải chứng những người phần đối bản tin đó là những người không muốn sự tự do, những người thêm quyền cố vị để bảo vệ cho quyền lợi một số người..."

Kopřivnice

XUNG QUANH VIỆC NẠN CỜ BẠC ĐANG TĂNG

K.V

Trong thời gian vừa qua, nạn cờ bạc có chiều hướng tăng lên. Đi đến một số nhà ở của các bạn tôi chơi cờ nào tôi cũng thấy đánh bạc. Lâu lâu tôi mới đến gặp một anh bạn, tôi cũng phải tìm anh ta từ hội xã địa. Chắc anh cũng quý tôi nên nghe nói chuyện cả buổi, thế rồi thoàng một tý để thấy tiếng anh hò hét ở hội bạc bên kia rồi. Cái gì đã lôi cuốn anh đến như vậy?

Anh bạn tôi đã "cai" chơi bạc được mấy lần, thế rồi được một thời gian anh lại quay vào cơn "nghiện" cũ. Lần này thì anh có nhiều lý luận để chứng tỏ cho quyết định đúng đến của mình hơn. Anh ấy nói rằng, cả tầng mấy chục người ở chỉ có vài ba người là không chịu chơi bạc, mà ngay cả ở phường Tây các chủ tư bản kịch xử vẫn chơi bạc. Anh ấy cũng có lý.

Nhưng khi xem hội bạc mới thấy rằng cái lý đấy là lý cùn. Ở tư bản có nhiều người đứng ra lập công ty dịch vụ, những trung tâm vui chơi, người ta chơi phen lớn để giải trí, đó cũng là một chỗ để tiêu tiền và cầu vận may. Còn ở hội bạc này tôi chẳng thấy được giải trí một chút nào. Trong gian phòng chật hẹp hơn một chục người ngồi quanh cái điếu, những khuôn mặt hốc hác vì thức đêm, vì chè, cà-phê. Loạt, xoạt, tiền chuyển từ đồng này sang đồng khác, đếm chục, một trăm. Đồng này về đến, đồng kia đây lên. Những cặp mắt nhìn nhau lăm lăm. Người thắng không đem vui ra mặt, vì cờ bạc là phen may rủi, thắng về đêm nhưng để thua về sáng. Người thua thì hậm hực. Người ngồi ngoài xem mà vô phúc, nói năng, chỉ trở vào, đúng lúc si đó đang bực thì thế nào cũng bị ăn chửi. Những người lớn tuổi, đã có vợ con, thường không chơi, nằm nghe tiếng cãi nhau, chửi nhau mà ngáp dài. Từ hội bạc đến đến bao lên đánh nhau, thêm chỉ cẻ chém nhau. Nhiều vụ "đập hộp" cũng do thua bạc mà ra. Nghiện cờ bạc cũng giống như nghiện xì ke, mề mếu ỉn thua vào rồi, thì khó dứt ra được. Anh bạn tôi kể những chuyện thật là tội nghiệp cho người thua bạc. Có anh cẻ tuấn chỉ ăn một con gà giò nhưng mất một lúc hàng chục ngàn "cũng chẳng sao". Có anh sắp về nước, chuẩn bị đóng hôn, chơi một tối, rồi về nước trắng tay, bỏ lại công sức năm, sáu năm lao động.

Ái có bạn chơi bạc chắc cũng khuyên anh ta đứng chơi nữa, tôi cũng muốn khuyên anh bạn tôi như vậy, tôi muốn khuyên anh hãy sống tu chí hơn. Ngoài giờ rỗi anh hãy đi chơi cho biết đây biết đó. Hay là anh chơi thể thao cho nó khỏe, chứ mới là thanh niên để làm khôm bên hội bạc. Tôi muốn khuyên anh nên học thêm tiếng Tiệp để thuận lợi khi giao tiếp. Nếu có thời gian rỗi anh nên đọc thêm sách báo cho hiểu biết rộng thêm, vì Việt

nem sẽ mở cửa với thế giới, chúng ta sẽ không chỉ biết thế giới có mỗi phe mình và các nước trong phong trào giải phóng dân tộc. Tôi muốn khuyên anh... tự đứng tôi nghĩ đến mình và nhớ đến một chuyện vui:

"Có một bà mẹ mắng con?

-Mày vào học đi chứ, đi chơi suốt ngày thôi. Rồi không biết làm sao cho con bà hiếu, thấy một người đàn ông đang vớt bèo phèo xe, bà liền nói:

-Đấy, Nếu không chịu học hành thì mai kia chỉ đi vớt bèo nuôi lợn như cái ông kia kia.

Không ngờ một lúc sau người đàn ông ấy lặng lẽ đến gặp bà mẹ và buồn rầu nói:

-Chị ơi, tôi cũng là phó tiến sĩ đấy. "

Tôi muốn nói với anh bạn tôi:

-Anh ẹ, tôi cũng như anh, tôi học vì cuộc sống tương lai, anh cũng lao động để kiếm tiền cho tổ ấm mai sau. Nhưng tương lai của tôi và của anh cũng mấp mả như số phen đò đen trong hội bạc. Chúng ta sống trong một đất nước mà không nơi nào điều kiện sống của con người lại bấp bênh như thế và cũng không nơi nào điều kiện sống của một số người lại chắc chắn đến như thế. Ở tư bản các chủ hãng kịch sử cũng phải lo nghĩ mới được lời lãi trong cuộc cạnh tranh gay gắt, nếu không hưởng đến thì người ta lại sạt nghiệp như chơi. Còn ở Việt nam dù xã hội có đảo điên, dù đến đen có bị chết đói thì cuộc sống của một số người vẫn chẳng bị ảnh hưởng mấy may. Nhưng tiếc rằng bỏ tôi và bỏ anh không thuộc những người có địa vị chắc chắn như thế để có thể "Bao cấp" cho tôi và cho anh được. Vì vậy tôi với anh phải cố gắng. Tôi tin rằng đất nước sẽ đổi mới và để đổi để những người chịu khó, chăm chỉ làm ăn sẽ kiếm được chỗ đứng ổn định cho mình. Hơn sáu chục triệu đồng bèo sẽ cam chịu khổ mỗi sao?

Anh bạn tôi có thể sẽ từ bỏ chơi được, hoặc là anh ấy sẽ kiếm được một cô bạn để có chỗ thủ thi, tâm tình, do đó mà anh ấy sẽ tránh khỏi sự lôi cuốn của cờ bạc. Nhưng ở khắp Tiệp khác, nạn cờ bạc vẫn tăng. Không có con số thống kê chính xác, nhưng tôi nghĩ rằng, nó không chỉ dừng ở mức độ bình thường, mà đã lên tới mức báo động. Những người có trách nhiệm sẽ nghĩ gì trước nạn dịch này? Những nhà kinh tế sẽ nghĩ sao khi sức lao động của bao người được sử dụng vào trò vô ích. Những nhà xã hội học sẽ nghĩ sao khi bao thanh niên phải tìm thú vui trong cờ bạc, giống như người ta nghiện xì-ke. Những nhà nhân chủng học Việt nam sẽ nghĩ gì khi nói giống của họ bị hao mòn sức trí trong những thú vui sát phạt lẫn nhau.

Ở Việt nam, nạn cờ bạc cũng không phải nhỏ. Nạn chơi bạc, chơi xổ số, số đề... đã từng bị nhiều lần

báo động trên báo chí. Ở Mỹ tổng thống Bush đã từng tuyên chiến với bọn buôn lậu ma túy, còn ở Việt nam Nhà nước đã làm gì để giúp cho bao thanh niên khỏi con đường bế tắc? Trong những đợt đẹp chơi cờ bạc, hai biện pháp mà nhà nước hay dùng là: công an bắt bớ và các cơ quan đoàn thể chịu trách nhiệm "giáo dục". Nhưng bắt làm sao xuê, hết chủ số đề này thì chủ số đề khác lại mọc lên. Đoàn thể thì đã từ lâu không còn tác dụng, vì cánh tay phải của Đảng cũng chỉ quen với những lý luận giáo điều, trống rỗng và xa thực tế. Tình hình chẳng mấy biến chuyển.

Vấn đề trên phải để các nhà chuyên môn nghiên cứu. Nhưng tôi nghĩ, trong thời đại thông tin, mọi thứ cần phải công khai trên báo chí để mọi người cùng bàn cãi, thế mới là dân chủ. Tuy không có một tỷ trình độ chuyên môn nào, tôi cũng xin có vài thiếu ý:

Theo tôi, nạn cờ bạc có những nguyên nhân sau:

1) Về kinh tế: Hàng triệu thanh niên không có việc làm, hoặc lương quá thấp không đáp ứng được nhu cầu ăn tiêu. Không có việc làm lâu ngày cũng tạo cho người ta cái tính lười lao động, ham chơi bời, ham la cà quán xá. Vì cần tiền, cần nhiều và gấp, nên nhiều thanh niên đã lao vào con đường đỏ đen của cờ bạc để tìm vận may. Ở Tiệp khắc, thời gian trước, anh em còn có thể kiếm tiền bằng cách buôn bán, may vá thêm. Giờ đây hàng hóa đã tràn ngập thị trường, không buôn bán làm thêm được nên nhiều người đã lao vào con đường cờ bạc.

2) Về chính trị, tư tưởng: Đảng ta đã hoàn thành việc đưa hệ tư tưởng Mác-Lê nin vào nước ta và bóp nghẹt những hệ tư tưởng khác, kể cả Phật giáo và Công giáo. Từ lâu rồi, những lý luận Mác-Lê nin đã trở nên giáo điều trống rỗng, xa rời thực tế. Lý tưởng Cộng sản chỉ còn là trò cười cho thanh niên. Hệ tư tưởng Mác-Lê nin đang bị sụp đổ trên phạm vi toàn thế giới. Nhưng trong khi đó, những tư tưởng, học thuyết khác cũng không có điều kiện đến được với

thanh niên. Chính vì thế mà nhiều thanh niên sống không có lý tưởng, hoặc chạy theo chủ nghĩa thực dụng, theo lối sống tiêu dùng. Vì không phấn đấu cho lý tưởng, không có hoài bão mà nhiều thanh niên đã sa vào sự cám dỗ của cờ bạc.

3) Về nhu cầu văn hóa: Nhu cầu về giải trí của thanh niên rất cao mà không được đáp ứng. Các cơ sở văn hóa thì nghèo nàn, không có kinh phí, hoặc ngược lại thanh niên không có tiền đi xem phim, kịch, ca nhạc,.. Cờ bạc vì vậy là một thú vui và càng chờ thì càng nghiện. Ở Tiệp khắc, anh em lao động đo không biết tiếng, sách báo, truyện, băng tiếng Việt quá ít nên cờ bạc là một nguồn giải trí giết thời gian.

Tư cách nhìn nhận trên tôi xin có đề nghị:

-Với tình thế xây dựng cộng đồng xin mọi người có ý kiến bèn cần, góp ý bổ nhau để hạn chế hoặc chỉ chơi cờ bạc ở mức độ giải trí.

-Đề nghị sự quên có biện pháp ủng hộ giúp đỡ.

Trong điều kiện khó khăn hiện nay nhiều công nhân, trừ thuế tây, thuế ta, lương còn rất thấp từ 1300-2000 Kčs. Nhà nước nên xem xét lại thuế má để anh em ngoài túi sức lao động còn có thể dành dụm được ít nhiều. Không được thể thì cũng đừng bóc lột thêm bằng các thủ tục hành chính nặng nề như xin một con dấu cũng mất mấy chục, làm hộ chiếu mất hàng nghìn. Tư bản có "bóc lột" công nhân cũng phải nghĩ đến việc tái tạo sức lao động. Nhà nước nên trích trong số tiền thu được của anh em để phục vụ cho nhu cầu văn hóa giải trí.

Như hiện nay nhà văn hóa có băng Video nhưng cho thuê với giá cắt cổ. Các dịch vụ văn hóa chỉ nhằm để moi thêm tiền của anh em.

Điều tôi muốn hỏi trước khi kết thúc bài viết là: Nhà nước muốn "trông người" hay chỉ quên người để bóc lột?

CHỦ NGHĨA PHÁT XÍT LÀ GÌ ?

(Theo Lidové Noviny 5.7)

Trong bức thư của mình viên công tố thành phố JUDr. Tomáš Sokol có đề cập đến những khả năng có thể dùng để đánh giá hoạt động của đảng CS. Ông cho rằng "có thể qui cho họ tội ủng hộ và quảng đại chủ nghĩa Phát xít". Người ta đã bàn luận nhiều xung quanh đề tài đó, vậy thì chúng ta nên hiểu khái niệm xấu xa và bí ối "chủ nghĩa phát xít" ấy theo nghĩa như thế nào ?

Sẽ thú vị khi chúng ta chịu khó lật giở lại cuốn "Hiến pháp của nền dân chủ hiện đại" của giáo sư tiến sĩ Zdeněk Neubauer viết năm 1946, lúc đó đất nước chúng ta đang chuẩn bị cho một cuộc bầu cử tự do sau một thời gian dài mất tự do. Nhưng tôi có liên quan đến chủ nghĩa phát xít lúc bấy giờ là một thứ vũ khí hữu hiệu nhất trong cuộc vận động bầu cử.

Giáo sư phân biệt rõ chủ nghĩa Phát xít từ hai mặt hình thức và bản chất, chúng tôi xin trích nguyên văn:

"Về mặt hình thức thì chủ nghĩa phát xít được đặc trưng bởi một hệ thống được mệnh danh là "xuất chúng". Một phần dân tộc được chọn lựa chiếm lĩnh chính phủ và làm cho nó trở nên bất khả xâm phạm. Nhóm người đó chiếm lĩnh quyền lực trên cơ sở ý muốn của bản thân. Những cá nhân không thuộc nhóm người đó chỉ có thể được chọn vào tập đoàn "xuất chúng" khi nào được họ cho phép. Trong tập đoàn "xuất chúng" những người thủ lĩnh có quyền lực vô hạn (nguyên tắc độc tài), những người đó không chịu trách nhiệm ngay cả với những thành viên trong tập đoàn "xuất chúng", bởi vậy không thể đòi hỏi trách nhiệm của họ đối với dân tộc. Họ chỉ chịu trách nhiệm với cấp trên. Trên chóp của toàn thể cái tổ chức ấy là một tên độc tài không chịu trách nhiệm với bất kỳ ai và có

quyền chọn người kế vị. Một điểm đặc trưng nữa của chế nghĩa phát xít, cái mà ta có thể gọi là cái vòng thay thế và chiếm đoạt luân quán: chẳng hạn Führer thay thế Reichstag và bác bỏ mọi quyền lực của hắn"

Về mặt nội dung thì định nghĩa CNPX phức tạp hơn. Một số nét của CNPX có thể tồn tại trong một chế độ đa nguyên mà mới nhìn trông có vẻ hoàn hảo. Chỉ có một chế độ duy nhất có thể gạt bỏ được nguy hiểm phát triển của CNPX, chế độ đó phải tồn trọng những nguyên tắc sau:

- 1) Công nhận quyền thay mặt và cộng sự của thiểu số.
- 2) Nguyên tắc công bằng và đạo đức.
- 3) Nguyên tắc bình đẳng và tự do.

"Tất cả những nguyên tắc ấy" tác giả mở rộng "có thể hiểu trong từng khái niệm dân chủ theo nhiều cách khác nhau. Nhưng CNPX không những vi phạm những nguyên tắc ấy mà còn công khai phủ nhận." Ngược với nguyên tắc bình đẳng của thiểu số CNPX diệt chủng một cách không thương tiếc. Ngược với nguyên tắc công bằng và đạo đức, chúng đề cao thành công trên vũ đài chính trị bất chấp những hành vi bất công và hủ lậu nhất. Ngược với nguyên tắc bình đẳng chúng áp dụng chính sách phân biệt chủng tộc. Ngay trong nước chúng cũng phân biệt đối xử giữa những người cầm quyền và nhân dân. Trái với nguyên tắc tự do chúng áp dụng chính sách độc quyền.

Trong quyển sách của mình giáo sư có đặt câu hỏi vậy thì cơ sao phát xít được nhân dân ủng hộ hồi đầu thế kỷ XX, khi mà những tư tưởng dân chủ đã thâm nhập khá sâu vào tiềm thức con người. Để giành được sự ủng hộ của quần chúng phát xít đã dùng những thủ đoạn mỵ dân như "tất cả mọi việc làm đều xuất phát từ ý muốn của dân tộc" (cái đó được nhấn mạnh bằng các bài diễn văn trong các buổi mít tinh). Thủ đoạn mỵ dân thứ hai là "tất cả đều được thi hành vì lợi ích dân tộc". Cái này được quảng đại bằng cách tuyên truyền phóng đại những thành quả mà chế độ đã làm được cho dân tộc, cho một tương lai tươi sáng của đất nước...

Anna Cervenková

ĐIỀU BAY

Tháng 9.1989 những tin tức từ Voronez đã làm chấn động toàn cầu. Những người tin vào sự tồn tại của UFO (Unidentified Flying Objects) mà ta thường gọi nôm là "điều bay" phải nhiều đêm mất ngủ, bởi vì những hiện tượng được quan sát được viên hàn lâm ủng hộ. Đó là gì vậy, chúng tôi sẽ cố tả tỉ mỉ các chi tiết của vụ việc này.

Theo thông tấn xã TASS những nhân chứng kể lại rằng ngày 6.9.1989 ở vùng Volgograd xảy ra một hiện tượng lạ mắt: Bốn quả cầu tỏa sáng hạ xuống bãi cỏ. Một trong số đó bị phân thành hai nửa khi vừa chạm đất, và giữa khe nứt xuất hiện một sinh vật trông giống người không lồ.

"Chân nó màu đen, phía trên có vẻ hơi sáng hơn một chút. Từ đầu xuống đến ngực màu vàng và giữa ngực là một chiếc đĩa kim loại phát sáng" đó là nguyên văn lời kể của nhân chứng. Người không lồ đó cao chừng ba đến bốn mét.

Ông A. Listarov, sef của viện nghiên cứu những hiện tượng bất thường cho biết sự kiện nói trên không phải là hiện tượng độc nhất. Cuộc gặp gỡ tương tự cũng đã xảy ra ngày 30.4 ở gần Moskva. Ở đó người ta cũng quan sát thấy hai quả cầu không lồ và những sinh vật không lồ trên vầng dưới đen chuyển động trên mặt đất. Chỉ có điều lúc đó trời đã về đêm nên quan sát không được tỉ mỉ. Ngày 27.9 vào 18.30 h người ta nhìn thấy những tia sáng rơi rất rõ, sau đó lập tức hóa thành một quả cầu màu hồng đường kính khoảng 10 m. Quả cầu "hạ thổ" và hai "người" có ba mắt cao chừng ba mét bước ra trong bộ đồ màu trắng bạc với chiếc đĩa trên ngực và đôi hia màu đồng thau. Một người có mặt lúc đó kể lại rằng người không lồ kì dị đó nhìn chằm chằm vào một anh chàng trẻ mồ côi đứng xem và cả ba cái mắt của anh ta loé sáng mấy lần làm cho anh chàng khốn khổ kia hồn vía bay sạch lên mây. Sau này những kết quả điều tra những dấu vết do Phó tiến sĩ Lozovcov và trưởng phòng thí nghiệm đặc biệt Silanov tiến hành hoàn toàn ăn khớp với những lời kể của nhân chứng.

Những người không lồ ba mắt trên lâm xôn xao dư luận thế giới, nhưng nhìn chung về vọc dáng vẫn có một nét nào đó hao hao giống người trái đất. Nếu chúng ta lần giở lại những cuốn kinh điển từ xưa thì sẽ thấy những điều lý thú rất đáng chú ý. Những quyển kinh từ truyền rằng từ thuở sơ khai trên trái đất có tồn tại một giống người không lồ gọi là thiên tử. Ở vùng New Guinea (giáp giới với Philipin) những người thổ dân thuộc bộ lạc Malekula dùng những tượng gỗ không lồ biểu thị cho những con người không lồ đó. Trong những câu chuyện truyền miệng đôi khi người ta nghe nhắc đến Mặt trăng (UFO ?) hạ xuống đất và quyết định số phận con người. Nhưng thú vị nhất vẫn là cuốn sách Dzyan, một trong những thành kinh cổ nhất của loài người. Trong cuốn sách đó có kể rằng xưa kia có một loại người không lồ ba mắt sống ở một lục địa trên trái đất mang tên là Lemurie. W.R. Drake, nhà nghiên cứu thiên tài học đã đi đến kết luận: Lemurie cách đây mấy triệu năm là một lục địa trải gần khắp Thái Bình Dương ngày nay, kéo dài từ dãy Himalaj đến châu úc và chạy thẳng xuống châu Nam cực. Châu lục đó bị đại họa và chìm sâu xuống đáy đại dương. Drake chắc chắn rằng ở Lemurie trước lúc bị tai họa có một loài người ba mắt cao chừng 3 mét sống ở đây. Mặt nữ ba không giữ thì năng mà đóng vai trò của một cơ quan phát trường sinh học có thể làm chuyển động được vật thể mà đôi khi ngay nay ở một số người vẫn còn tồn tại. Bằng chứng cho những nhận định của Drake là việc phát hiện ra những hai cột của loài người Kyclop ở California và ở Arizone. Nếu ai đã đọc Illiad của Homer thì sẽ liên tưởng ngay đến những người không lồ Kyclop nuôi cừu trên một hòn đảo mà Odyssea và đồng đội đã vô phúc lọt vào. Phải chăng câu chuyện của Homer là có thật ?

Năm 1957, hai mươi năm trước giả thuyết của Drake, ở Anh quốc được xuất bản cuốn sách "Con mắt thứ ba" của một tác giả dưới bí danh. Cuốn sách tả về một phát minh quan trọng mà tốt nhất của nó là đoạn tác giả được ba nhà sử ở Tây tạng dẫn vào một ngôi chùa, trong đó ông ta nhìn thấy ba cái xác ướp được phủ kín bởi văng bạc châu báu. "Trông chúng to lớn đề sộ, người đàn bà cao hơn ba mét, một trong hai người đàn ông thì cao tới hơn năm mét. Chúng có đầu nhỏ, hơi chóp, miệng nhỏ và môi khà mong" và còn thêm rằng một sử gia đã nói với ông ta: "Những quái nhân này sống ở đây vào thời mà đất Tây tạng còn liên với biển và những ngôi sao khác chế ngự bầu trời". Những điều đó nghe hơi có dáng vóc của một câu chuyện khoa học viễn tưởng, nhưng có phần nào dựa trên cơ sở thực tế. Ở Tây tạng có chuyện truyền miệng về cái chùa bí hiểm với những người không lồ trên. Có phải tác giả đã đến thăm chùa đó thật hay anh ta chỉ viết lại câu chuyện hoang đường trên cho có phần thật hơn ?

Theo Drake thì những người không lồ ấy có sở hữu cái gọi là trường sinh học, ngoài ra còn biết về năng lượng dịch và vô tuyến thông tin. Khi biết được rằng trái đất sắp bị tai họa diệt vong thì rất có thể những người này đã chạy trốn vào trong vũ trụ đến một hành tinh khác. Ngày nay vì sau một thời gian dài thấy nhớ quê hương xứ sở bên đáp tậu về tham lại. Nhưng đối với tôi, khi nói rằng những người không lồ Kyclop trong chuyện của Homer trong khi còn bị Odyssea lừa cho uống rượu say rồi chọc thủng mắt mà lên vũ trụ được thì cũng hơi khôi hài, phải không các bạn...

(còn nữa)

Quê hương ơi!

Ôi Xứ Nghệ mẹ công lưng gieo mạ
Cha kéo cày, nước mắt trộn mồ hôi.
Ôi Xứ Nghệ em rứt vai gánh củi
Gió lùa hun nắng lửa cháy chân đời.

Ôi Xứ Nghệ

Tháng ba xửa leo lắt lẩn khói mỏng
Bát cháo hoa nuôi sống bấy miệng người.
Ôi Xứ Nghệ biết bấy nhiêu cơ cực
Người sinh tôi vãi nuôi một đời tôi.

Ôi Xứ Nghệ

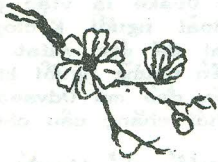
Đã tưởng Người có bát cơm manh áo,
Đã tưởng em được cấp sách tới trường,
Ngày ngày đến tới mừng vui khắp khối
Đất nước mình thừa gạ xuất đường.

Xứ Nghệ ơi!

Tim đau nhói khi hôm nay Người hỏi
Tin đến tai như tiếng sét giữa đời:
Xứ Nghệ hơn triệu người bị đói,
Gạo đâu còn để nấu cháo cầm hơi!

Em ba tháng khăn trên vồng tay mẹ,
Mẹ nhìn trời khóc cạn giữa tháng ba.
Nước mắt cạn, cạn như đồng sữa cạn
Bầu vú gân xanh bạc bẽ, nhạt nhòa ...

Mấy luống khoai mùa đầu thôn vừa bén rễ
Em buổi đêm mò hái trộm mớ rau
(bởi ngày xã cử dân quân đứng gác)
Sương tháng ba rơi buổi lạnh mái đầu.

Con tàu

"Đi về đâu, hỏi những người con tha hương?"

Con tàu đi

Để lại sau lưng làng xóm
Biêng cõi từ biệt xóm trong tim.

Con tàu đi

Để lại sau lưng tuổi thơ
Bên mái nhà tranh âm thầm khói mỏng.
Để lại sau lưng cánh đồng ngập úng
Gió heo lay cánh rạ phất phơ.

Con tàu đi

Để lại sau lưng tuổi học trò
Bên trang giấy tâm hồn còn ngây thơ trong trắng
Mỗi cô bé đời chờ, nhìn lảng
Khi câu con trai tay run run viết nên ba chữ
mới tình đầu.

Bà già yếu mắt lòa, chân chằm
Lấy gì nuôi đứa cháu nhỏ mồ côi?
Bơ bát chiếu nay nơi xó chợ
Ngửa tay xin chút ân huệ của đời!

Xứ Nghệ!

Là đời mất và chỉ còn đời mất
Bé lên năm vô vọng ngóng qua rào
Trăng pháo dài và ngày mù xô thịt
Ông bí thư nay mở lợn đón đầu

Ôi Xứ Nghệ tròn trăm năm quê Bác

Người chỉ mong sao cơm áo đủ đầy
Nhưng ai hỏi, ai bồi hống xứ Nghệ
Xanh lá khoai bé bú mẹ cầm hơi!!

- Cũ Lân -

Con tàu đi

Để lại sau lưng đường ray
Để lại sau lưng bao niềm thương nỗi nhớ
Người đi người ở
Khắc mắt đau giọt giọt xuống sân ga.
Con tàu đi khi bóng dáng dần xa
Em bé nhỏ trong mồ mả khói,
Con tàu đi khi mắt anh có đời
Nhặt nhòa một chấm trắng xa xăm.

Con tàu đi xuyên qua tháng qua năm
Cái gì sẽ đợi ta phía trước?
Quay lại ừ? Không bao giờ được
Đi thời gian trôi chỉ có một chiều ...

Đà Nẵng 7.3.89

Đ.Đ.Đ.

"Công việc khoa học của tôi không có gì hơn ngoài mong muốn khám phá ra những điều bí ẩn của tự nhiên. Có hai thứ thúc tôi làm khoa học, đó là ước muốn hiểu biết và mong muốn góp phần cải thiện điều kiện sống cho con người"

"Cuộc sống chỉ có ý nghĩa khi bạn làm được một cái gì đó cho những người khác."

Albert Einstein (đọc là Anhxtanh)

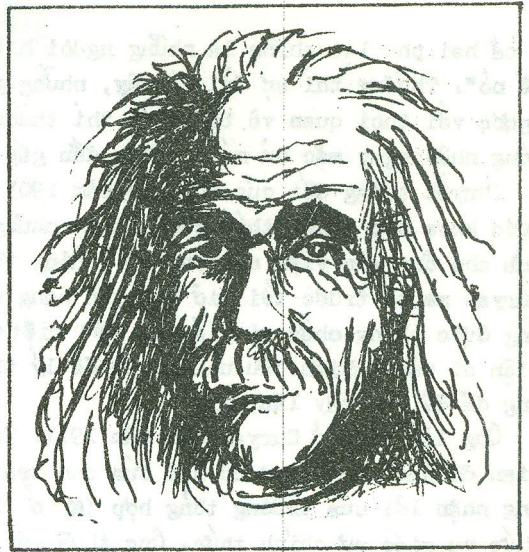
ALBERT EINSTEIN

Cả cuộc đời của mình Einstein đã cống hiến trọn vẹn cho khoa học và luôn đấu tranh để những kết quả của công việc của mình phục vụ cho con người, cho hòa bình và tiến bộ. Einstein được coi là nhà vật lý học xuất sắc nhất của tất cả các thời đại. Đó là một con người đầy tài năng, nhưng cũng đồng thời là con người rất cần cù và khiêm tốn. 76 năm của cuộc đời mình ông đã được công nhận và cũng đã bị trừng phạt, đã được ghi công và cũng đã bị xua đuổi.

Albert Einstein sinh ngày 14.3.1879 ở Ulm. Cha ông là một chủ một lò sản xuất Áo-qui không lớn lắm. Sau này người ta đồn rằng Einstein đến năm lên ba vẫn chưa biết nói. Câu chuyện bịa đặt trên có thể do bọn Đức quốc xã xuyên tạc ra để bôi xấu ông, cũng có thể người ta đồn đại như vậy để nói lên một điều rằng ngay cả đến một nhà bác học vĩ đại như Einstein hồi nhỏ cũng là một đứa trẻ đần. Nhưng sự thực hồi còn nhỏ Einstein là một học sinh trung bình. Ông chỉ thích thú một vài môn như Toán, Lý còn các môn còn lại thì dốt đặc can mai, nhất là những môn ngoại ngữ. Sau này chính Einstein cũng thú nhận rằng ông rất ghét những môn học thuộc lòng như vật.

Đặc biệt, năm mười lăm tuổi Einstein đã giỏi toán đến mức nhiều khi hơn cả thầy giáo của mình. Ông luôn nuôi ước mơ được vào trường tổng hợp Curysh để nghiên cứu những vấn đề Lý thuyết do khuynh hướng về cách nghĩ trừu tượng của bản thân.

Nhưng Einstein đã vỡ mộng vì thi trượt do yếu về ngôn ngữ và khoa học tự nhiên. Năm sau thi lại thì ông đậu vào trường với số điểm xuất sắc. Năm 1900 ông tốt nghiệp tổng hợp Curysh nhưng suốt hai năm sau không tài nào tìm được một nghề phù hợp. Mãi sau nhờ sự giúp đỡ của một bạn học cũ mà ông được vào làm ở một sở kiểm duyệt các bằng phát minh như một viên chức hạng bét ở đó. Giữa một đồng ngôn ngữ những giấy tờ về các phát minh, cái thì hữu thực, cái thì vô lý đến mức điên rồ, Einstein bắt đầu suy nghĩ về những vấn đề vật lý. Những ý nghĩ của ông lúc bấy giờ đã trở nên rất táo bạo khi mới chỉ làm ở viên có ba năm.

Năm 1905 Einstein (lúc này mới 26 tuổi) đăng một bài về điện động học trên tạp chí vật lý Annalen de Physik, trong đó đã xuất hiện những mầm mống khá rõ về thuyết tương đối. Một kỹ sư trẻ chưa có tên tuổi gì đã đem giải thích những mâu thuẫn giữa lý thuyết cơ học và điện từ học. Ông đưa ra những định lý và mệnh đề mới chứng minh rằng cơ học của Newton không đúng với những vật chuyển động với vận tốc gần với vận tốc ánh sáng, và vì vậy phải từ bỏ những quan niệm cũ về thời gian và không gian. Với những ý nghĩ cách mạng đó Einstein đã phải chống trả lại tất cả những người thuộc phái bảo thủ theo trường phái cơ học cơ của Newton.

Những bất đồng về bản chất của ánh sáng cũng làm đau đầu các nhà vật lý một thời. Có phải ánh sáng là một động vật chất hay chỉ là sóng điện từ? Kết quả đo đạc của ông Abraham Michelson lại làm cho họ thêm lúng túng: Như chúng ta đã biết, vận tốc của quả đất quanh mặt trời là 30 km/s. Những khi ông ta đo ánh sáng theo chiều quay và ngược với chiều quay của trái đất thì nhận được những kết quả gần giống nhau: Ánh sáng chuyển động với vận tốc không đổi khoảng 300 000 km/s bất kể trạng hệ qui chiếu nào.

Sau này Einstein thú nhận rằng hồi mới 14 tuổi ông đã nghĩ đến câu hỏi: cái gì sẽ xảy ra nếu một ai đó bay gần bằng với vận tốc của ánh sáng? Giả sử rằng anh ta bay với vận tốc 290 000 km/s thì ở trong phòng thí nghiệm trên con tàu ấy anh ta sẽ đo được vận tốc ánh sáng là 300 000 km/s như cũ chứ không phải là 10 000 km/s như người ta vẫn tưởng tượng. Nếu ánh sáng không chịu thay đổi vận tốc của mình trong mọi hệ qui chiếu thì bắt buộc hoặc là không gian, hoặc là thời gian phải biến dạng. Ánh sáng là tuyệt đối, còn thời gian và không gian chỉ là tương đối...

Trong thời gian Einstein cho xuất bản thuyết tương đối hẹp thì những nhà bác học chia làm hai phe cánh rõ rệt, một bên thì đồng tình và bảo vệ quan điểm của Einstein, nhưng không ít những nhà bác học khác không những không đồng tình mà còn phản đối kịch liệt. Mặc dù thuyết tương đối được xác nhận mãi về sau này những năm 20 nhà vật lý học người Đức đã nói: "Thuyết tương đối ngày nay vừa được hoan nghênh lại vừa bị lãng mạ. Những người to mồm nhất

ở cả hai phe lại chính là những người hiểu ít nhất về nó". Thường thì sự đời là vậy, những gì mới mẻ ngược với thói quen và tập quán thì thường khó được công nhận ngay mặc dù nó có đúng đến gấp bội.

Thuyết tương đối của ông vào năm 1905 tuy chưa được khoa học chính thức công nhận, nhưng nó đã mở cửa cho ông vào viện nghiên cứu trường tổng hợp Curysh mà từ trước tới giờ ông vẫn hằng mong muốn. Ông được phong chức vị giáo sư đặc biệt và có điều kiện đi vào nghiên cứu những vấn đề lý thuyết mà ông đã để tâm bấy lâu nay.

Ông làm việc ở Curysh đến năm 1911. Trong thời gian đó ông lấy vợ và có hai đứa con trai. Sau đó ông nhận lời của trường tổng hợp UK ở Praha với chức vụ giáo sư chính thức. Ông thuê một căn nhà ở Smichov, mỗi tuần ông phải thao giảng 5 tiếng, thời gian còn lại thì phụ trách các buổi semina.

Ngoài việc giảng dạy ông tiếp tục hoàn thiện cho thuyết tương đối của mình. Sau này ông có nói: "Trong thời gian ở Smichov tôi đã phát hiện ra hiện tượng ánh sáng bị lệch đạo khi bay gần các vì sao do ảnh hưởng của sức hấp dẫn của chúng."

Năm 1912 ông cùng với gia đình trở về Curysh. Những năm tiếp theo ông đã nổi tiếng khắp thế giới. Năm 1921 ông được tặng giải Nobel vật lý, nhưng rất thú vị là không phải do thuyết tương đối mà là vì phát minh hiện tượng quang điện của mình. Ông nói: "Có thể như thế có khi lại tốt hơn. Nhiều người xưa nay chỉ coi tôi như người cha của thuyết tương đối. Nhưng tôi còn làm được những thứ hữu ích khác, thậm chí còn hữu ích hơn nhiều..."

Thuyết tương đối không chỉ tác động đến những khái niệm cơ bản như thời gian và không gian, mà vượt ra khỏi khuôn khổ của vật lý học thông thường. Nó tác động cả đến triết học. Thuyết tương đối ngày nay được vận dụng chủ yếu trong việc nghiên cứu nguyên tử. Nó không chỉ còn đơn thuần là một "lý thuyết" nữa mà đã được vận dụng ở nhiều nơi, thí dụ người ta không thể kiến thiết những máy gia tốc hạt nếu thiếu những tính toán dựa trên cơ sở thuyết tương đối.

Cuối năm 1913 Einstein trở thành viện sĩ viện hàn lâm khoa học Phổ, viện trưởng viện vật lý. Những năm tháng trong thời kỳ đại chiến thế giới làm cho ông không thể tập trung cho công việc của mình. Ông là một trong số những nhà bác học Đức ít ỏi đã đứng lên phản đối chiến tranh năm 1914. Năm 1916 ông cho ra mắt thế giới thuyết tương đối toàn phần của mình. Ông được tặng thưởng rất nhiều huân, huy chương của các tổ chức, viện, chính phủ trên thế giới. Ông đã trở thành thành viên chính thức hoặc thành viên danh dự của hầu hết các viện khoa học có tiếng trên thế giới. Nhưng trong tâm trí mỗi con người tiến bộ ông luôn là một chiến sĩ đấu tranh không mệt mỏi cho hòa bình và tiến bộ của loài người. Năm 1925 ông cùng với Henri Barbuse, H.G. Wellse, và Rabindra-nath Thakur ký vào lời kêu gọi giải trừ quân bị đến tất cả các dân tộc trên thế giới. Năm năm sau ông đã đứng cùng với M. Gorki, H. Mann, R. Roland và nhiều vĩ nhân khác trong ủy ban thường trực chống chiến tranh.

Cùng với những hoạt động đó, mà hơn nữa Einstein là người do thái, nên sau khi Hitler lên nắm quyền năm 1933, ông trở thành cái gai trong mắt bọn Đức quốc xã. Chúng treo giải 50 000 Mác cho cái đầu của ông và đồng thời đốt tất cả những cuốn sách mang tên ông. May mắn là ông kịp chạy trốn sang Mỹ, ở đó ông trở thành giáo sư trường tổng hợp ở Princeton. Ông làm việc ở đó đến tận năm 1945, sau đó ông xin về dưỡng già. Nhưng mặc dù vậy ông vẫn không rời bỏ công việc khoa học của mình. Năm 1949 ông cho ra đời thuyết tổng quát về lực hấp dẫn. Trước đó ông đã cố gắng để bom nguyên tử không được mang ra sử dụng vì ông hiểu được hậu quả khốc liệt của nó. Chính ông vì sợ Đức chế tạo được bom nguyên tử trước nên đã khuyến khích Mỹ nên đi trước một bước.

Điều đó xảy ra năm 1940 khi ông viết thư cho tổng thống Roosevelt để báo trước nguy cơ của thảm họa hạt nhân, trong đó có đoạn: "Thưa ngài, trước đây không lâu tôi có nhận được kết quả nghiên cứu của Fermi và Szilard, chúng đưa tôi đến kết luận rằng nguyên tử Uran sẽ trở thành một nguồn năng lượng khổng lồ trong một tương lai không xa. Có thể, và thậm chí chắc chắn rằng nó sẽ được dùng để sản xuất một loại bom với sức công phá mạnh chưa từng thấy. Tôi cũng được biết là Đức đã dừng việc bán Uran ở các mỏ vùng Bắc Tiệp, rất có thể là họ đang thử nghiệm để chế tạo loại bom nói trên..."

Nước Đức đã không kịp hoàn thành bom nguyên tử trong thời gian Đại chiến thế giới lần thứ II, trong khi đó nước Mỹ nhờ có sự báo động của Einstein đã chế tạo thành công. Einstein đã tự nguyện rửa mình rằng chính ông ta chứ không phải ai khác đã gây ra cái chết của mấy chục ngàn con người và phá hủy hoàn toàn hai thành phố Hiroshima và Nakesaki. Người thủ ký riêng của ông sau này kể lại: "Khi được biết tin khủng khiếp đó, ông đã già đi hàng chục tuổi, tôi chưa từng bao giờ nhìn thấy ai bất hạnh bằng ông lúc đó..."

Sau thảm họa đó ông đã quay sang tổng thống Mỹ (lúc đó không còn là Roosevelt, mà là Truman) với lời yêu cầu không được sử dụng loại vũ khí đó trong tương lai. Những lời thỉnh cầu không được chấp nhận. Sau đó ông đã gửi bức thông điệp tới toàn thế các nhà khoa học trên thế giới: "Chúng ta, những người đã tìm ra con quái vật với sức mạnh kinh hoàng đó, bây giờ là những người phải có trách nhiệm để cho sức mạnh đó phục vụ cho lợi ích của con người, chứ không phải tiêu diệt loài người".

Einstein đã để lại cho đời một di sản vô cùng quý giá, ngoài 300 công trình khoa học, ông còn viết hàng ngàn lá thư khuyên giải, Ông luôn giúp đỡ tất cả mọi người, nếu cần thiết. Ông đã bỏ ra mấy tiếng đồng hồ để nói chuyện với một người điên vì gia đình anh ta cho rằng chỉ Einstein mới có thể giúp được. Đó là một con người đáng yêu, tốt bụng, luôn mỉm cười, hay nói chuyện, nhưng luôn mong mọi được rảnh rỗi để có thể tiếp tục công việc khoa học của mình.

Con người đã học ông nhiều trong lĩnh vực vật lý, nhưng người ta còn phải học ông nhiều về tấm lòng cao thượng và lòng thân ái của một CON NGƯỜI.

Cùng Bạn Đọc

Bạn đọc thân mến,

Sau khi Diễn đàn ra mắt các bạn số 1 và số 2, sự quên để mọi đại diện của Diễn đàn cũng như ĐTBCT và Thời mới/ lên làm việc và cũng như các bạn, chúng tôi đã nhận được thông tri số 135 - SQTK của sự quán định gia các tờ báo nói trên.

Không nói thì các bạn cũng biết rằng không ai trong chúng tôi có lý lịch "xấu". Đại đa số chúng tôi đều có bố mẹ là đảng viên, cán bộ, có người là con liệt sĩ. Cha mẹ, anh chị chúng tôi, và chính có người trong số chúng tôi cũng đã từng góp phần, thậm chí để đổ xương máu và ngã xuống chỉ vì mong muốn cho một nước Việt nam tốt đẹp hơn. Họ đã cống hiến, thậm chí có khi còn nhiều hơn cả những người soạn ra thông tri này. Thật vô nghĩa khi liệt chúng tôi vào những người phân lợi ích của dân tộc, chẳng hạn bằng từ ngữ: "Họ..., xuyên tạc thắng lợi vĩ đại của cuộc kháng chiến..., hống bô nhọ hình ảnh Việt nam trên quốc tế".

Nếu nhắc tới cha anh chúng ta thì phải nhắc tới lớp sinh viên, học sinh miền Nam để từng xuống đường đấu tranh chống chế độ "ngụy". Họ đã dấn bỏ học để vào bưng học tập đấu tranh dưới sự điều dắt của một trận giải phóng miền Nam, nói cách khác là đi theo Đảng làm cách mạng. Chúng tôi thiết nghĩ nhiệm vụ của người công nhân không chỉ là lao động, của sinh viên nghiên cứu sinh không chỉ là học tập, mà với tư cách là công dân một nước mọi người đều còn có nhiệm vụ nói lên tiếng nói của mình, góp phần dưới mọi hình thức để đất nước đi lên. Là người dân với quyền làm chủ xã hội chúng ta có bốn phen về có quyền làm tất cả cho tổ quốc; Nếu công nhân chỉ biết lao động làm ra sản phẩm, sinh viên chỉ biết học tập... thì người "chủ" sẽ trở thành kẻ "nô lệ". Vì vậy chúng tôi rất lấy làm ngạc nhiên khi đọc được câu đầu trong thông tri: "Từ đầu năm 1990 đến nay, ... về tổ chức các cuộc "Hội thảo" mang các chủ đề khác nhau ngoài nhiệm vụ học tập về lao động của mình".

Trong thông tri cũng dùng những từ ngữ cường điệu để gán ghép cho việc làm của chúng tôi. Bằng cách dùng những từ ngữ đó, sự quán "vô tình" để xem chúng tôi là những kẻ tội phạm. Các bạn hãy đọc lại một số câu như sau: "Tất cả những tờ tin và những buổi hội thảo nói trên đều không được đại sự quán cho phép, mang nội dung tuyên truyền kích động những quan điểm, tư tưởng xa lạ ... Họ xuyên tạc thắng lợi vĩ đại của cuộc kháng chiến... hống bô nhọ hình ảnh Việt nam trên quốc tế; họ reo róc tâm lý hoài nghi ...".

Chúng tôi lấy làm buồn khổ không biết nội dung tờ báo về việc làm của chúng tôi có xứng đáng với những từ ngữ đó chưa. Ở các nước tự do người dân có quyền phát biểu quan điểm của mình dưới mọi hình thức, báo chí có quyền phê phán, chỉ trích chế độ chính sách. Chúng tôi cũng chẳng lẽ gì chuyện Havel bị giữu cọt trên báo, Bush bị các báo Mỹ nổi tiếng nhận xét là thiếu thiện chí trong việc giải trừ quân bị, bình thường hóa quan hệ với Việt nam. Ở các nước đó luật pháp chỉ kết tội những hành vi kêu gọi phá rối, lật đổ cái chính quyền được họ bầu lên cho một nhiệm kỳ nhất định, cái chính quyền có đủ quyền hạn, không bị chi phối bởi bất kỳ một tổ chức, đảng phái nào không được bầu cử. Chúng tôi thắc mắc: Khi những quan điểm của chúng tôi là "xa lạ" thì liệu đó có lẽ vẫn để được đặt ra trong một nước mà được gọi là có dân chủ "thật sự" hay không /không phải dân chủ giả tạo/? Và các bạn hiểu thế nào là "kích động về bô nhọ".

Chúng tôi cũng không biết mình đã làm gì để bị đánh giá là "bước đi ngày càng xa rời lợi ích của tổ quốc, lợi ích của cộng đồng người Việt nam tại Tiệp khắc." Có phải đó là việc lên tiếng để người Việt nam không bị hành hung bởi nạn phân biệt chủng tộc, là việc tổ chức hội thảo với sự tham gia của sự quán để mọi người được phát biểu quan điểm (mà hầu hết là với nội dung xây dựng nước Việt nam tốt đẹp hơn)?

Có một vài nội dung trong bản thông tri được nêu lên không chính xác và thậm chí là không đúng. Chẳng hạn như: "Tất cả ... và những cuộc hội thảo nói trên đều không được đại sự quán cho phép;...". "Đại bộ phận cộng đồng người Việt nam tại Tiệp khắc đã tỏ thái độ bất bình, phê phán nội dung sai trái của các tờ tin, Hội thảo của họ. Nhiều tổ chức và cá nhân đã gửi thư hoặc lên gặp trực tiếp..." Nếu chúng tôi không làm thì tất cả các buổi hội thảo được tổ chức đều có mời sự quán đến dự và sự quán chưa bao giờ cấm đoán, kể cả cuộc hội thảo ở Plzeň vừa qua cũng đã được sự quán đồng ý vào đêm trước. Và cho đến nay trong số những lá thư Diễn đàn nhận được chỉ có dưới 1% thư là phê phán và lá thư duy nhất này chỉ góp ý với vài bài có liên quan đến Chủ tịch Hồ Chí Minh chứ hoàn toàn không phản đối cả tờ báo... Ngoài ra chúng tôi chưa từng được đọc lá thư nào phản đối gửi lên sự quán như trong thông tri nói cả. Nếu có người hoặc tổ chức nào lên gặp trực tiếp ĐSQ để than phiền về các tờ báo này thì có lẽ cũng dễ hiểu đối với chúng ta. Có ai lên sự quán mà để khen các tờ báo này không? Chúng tôi xin đặt câu hỏi như thế. Chắc các bạn cũng đã từng gặp một vài người nào đó từ bên nước sang, chúng tôi không biết họ nhận xét như thế nào về các tờ báo. Nhưng có người đã gửi tiên ủng hộ ĐTBCT. Chúng tôi cũng đã trực tiếp nghe phê phán từ những người khác. Họ là ai? Họ là những cán bộ

sang Tiệp đi công tác, tự bỏ tiền túi đi thăm con, (trong khi ở nhà nhiều người đang bị đói), họ là những người mà nhà họ có đầy đủ tiện nghi hơn cả những người dân Tiệp (chẳng hạn có cả video). Không biết là những người này có đủ đại diện cho nhân dân Việt nam không? Và các bạn nghĩ gì về tổ Quê hương của bạn cần sự Đoàn với dòng chữ "tiếng nói của tuổi trẻ ... tại Tiệp khắc"? Chúng tôi và các bạn đã nghe nhiều về những nhận xét về tổ Quê hương, chúng tôi còn nhận được cả thư phê phán về nó, (các bạn đã đọc được ở số 3).

Ngoài ra thông tri còn nêu "Họ phải chịu trách nhiệm về mọi hậu quả do việc làm của họ gây ra".

Các bạn thân mến,

Với mục đích rõ ràng, trong sáng là muốn cung cấp thông tin cho các bạn, muốn trở thành tiếng nói chung để góp phần vào việc xây dựng một đất nước Việt nam giàu mạnh, dân chủ, tiến bộ thật sự, chúng tôi không quản ngại khó khăn, gian khổ,

nguy hiểm để đến với các bạn, để đấu tranh cho sự thật, để ngày càng nhiều người cùng lên tiếng. Chính lúc được nhiều người cùng lên tiếng thì "việc đề xuất những chủ trương, chính sách, biện pháp cũng những kinh nghiệm cho công cuộc đổi mới của đất nước" (như bản thông tri cố nêu) mới có giá trị, mới có người tôn trọng. Đã có quá nhiều cuộc đóng góp ý kiến xây dựng... Chúng tôi cho rằng mọi cuộc góp ý xây dựng chỉ mang tính hình thức, người dân sẽ không biết góp ý gì cho Nhà nước trong điều kiện bưng bít thông tin, trong điều kiện họ chỉ biết có một cái tốt.

Với sự ủng hộ về mọi mặt của ngày càng đông đảo các bạn đọc, với những quan tâm, chia sẻ của các bạn, chúng tôi đã cần nhắc và sẵn sàng "chịu trách nhiệm về mọi hậu quả do việc làm của chúng tôi gây ra". Hãy lên tiếng với chúng tôi bằng mọi cách và hãy đoàn kết với chúng tôi.

Thân ái chào các bạn

BBT

Thời gian qua, tính cho đến ngày 8/8/1990, chúng tôi đã nhận được sự ủng hộ của các bạn sau đây: Ngũ Duy Viên /250 Kčs/, Đỗ Văn Thìn /50 K/, Bình Minh /100 k/, Đào Hồng /20 K/, một bạn đọc Prehe /đổi Strehov, 60 K/, một bạn đọc /1.300 K/, Lê Văn Cao /Bretis. 150/

Các bạn sau đây đã gửi bài viết về dịch đến cho chúng tôi: Cúc Đồng /Kerlovy Vary/ một sinh viên Liberec, Hoàng Nguyễn /Ml. Boleslav/, một bạn đọc ở Preha, Tài Nam /Česká u Brne/, Biễn /Plzeň/, Hữu Hoàng /Ml. Boleslav/

Chúng tôi đã nhận được thư góp ý, động viên, đặt báo của các bạn: Trần Anh Tuấn /Kop./, Đinh Văn Quyền /Jihlava/, Nguyễn Hoài Phong /Kladno/, Hoàng Chiến /Kotěboř/ Thanh Hải /Dudnice n/V/, Nguyễn Thụy Hoàng /Zemské Kostolany/, Trần Thị Tú Phương /Kadaň/, Võ Thanh Chương /Zl. Moravce/, Dương Văn Thương /Lovosice/, Đỗ Đức Phấn, Minh Thái /Sázava/, Nguyễn Huy Trường, Nguyễn Mạnh Hùng /Blava/, Lê Trường Minh /Týnec n.S/ Thanh Tùng /Slaný/, Trần Minh Tâm /Jablonec n.N/, Hoàng Nghĩa /Lomnice N. POP/, Đào Hồng /Vrduy/, Trần Sĩ Nghị /Štětí/, Nguyễn Duy Long /Č. Lípa/, Doãn Văn Chung /Plzeň/, Nguyễn Thị Mai Hoa /Pieštiny/, Quán Nấm Tiên /Zruč n. Sázavou/, Lê Đại Cường /Litvinov/ Nguyễn Khương Luy /Mertin/, Nguyễn Ngọc Quyết /Ústí n.L/, Hoàng Huệ /Solnice/, Hà Tiến Dũng /vrchlebi/, Doãn Tiến Lưu /Trnava/, Hà Trọng /Plzeň/, Đinh Văn Đại /Kop./, Nguyễn Hồng loan /Partizeňské/ Nguyễn Văn Dũng /Cheb/, Lê Bình Minh /Komárov/, Gabriel David /Klásterec n.O/, Hà Văn Phú /Česká Kamenice/, N.V. Huân (Turbynova), Nguyễn Hoàng Đông Nhật (Oloví), Lê Anh Tiến (Komárov). Danh sách các bạn đã gửi bài, tiền ủng hộ, thư đến trước 15/7 xin mời các bạn đọc trong số 3 và 4.

Thời gian qua có bạn gửi thư đến đặt vấn đề tại sao chúng tôi không đăng giá báo. Chúng tôi xin giải thích rằng, nếu in giá báo thì tiền in báo rất cao. Với tính cách tờ báo miễn phí, không kinh doanh, giúp cho cộng đồng người Việt biết thêm thông tin, giá in được giảm rất nhiều. Nếu giá báo lên đến 8 Kčs một quyển, có lẽ các bạn cũng phải cân nhắc. Chúng tôi chỉ kêu gọi sự ủng hộ của các bạn. Tùy theo số tiền ủng hộ của các bạn mà chúng tôi có thể in nhiều hay ít, gửi đi nhiều nói hay không.

Do gặp khó khăn trong việc in ấn nên Diễn đàn số 3 và 4 sẽ đến tay các bạn sau. Mong các bạn thông cảm.

Ban biên tập

THĂM DŌ Ý KIẾN BAN ĐỌC

1. Mục TIN TỨC nên
a/ tăng thêm b/ giảm bớt c/ như vậy là vữe đủ
2. Mục KINH TẾ - CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI nên
a/ tăng thêm b/ giảm bớt c/ như vậy là vữe đủ
3. Trong năm số Diễn Đền vữe que theo bạn
a/ bài dịch nào là hay nhất ?
b/ bài dịch nào là dở nhất ?
c/ bài viết nào là đạ̃t nhất ?
d/ bài viết nào là kém chất lượng nhất ?
4. Nội dung của Diễn Đền là
a/ quá khích b/ vữe phải c/ còn dề đặ̃t
5. Bạn thích đọ̃c mục nào nhất ?
6. Có ei ngăn cản bạn đọ̃c Diễn Đền hay không ?
7. Bạn còn có ý kiến gì khác đóng góp cho Diễn Đền ?

Bạn biên tập Diễn Đền mong chờ ý kiến của các bạn.
Xin cảm ơn các bạn.

Tạp chí Diễn Đền do tập thể sinh viên
và nghiên cứu sinh Praha thực hiện
